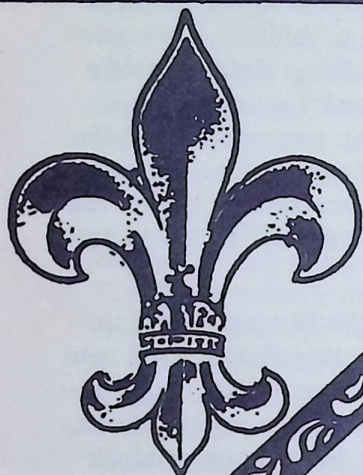

VEZETŐK LAPJA

HIMES TOJÁS

AHOGY LEHET

A KISCSERKÉSZ PRÓBAANYAG

HOGYAN BESZÉLJÜNK MA ISTENRŐL?

MAGYARSÁGNEVELÉSÜNK CÉLJAI ÉS ESZKÖZEI

HOGYAN KELL BÁNNI A LÓGÓSOKKAL?

MAGYARSÁGISMERETI TÁBOR

A SZÜLŐ ÉS A PARANCSNOK

A KORNÉL "DÜHÖS" LEVELE

ÖSSZEGEZÉS

32. szám

1974

A szerkesztő postája

"Kedves János Atya! - Biztos csodálkozol, hogy írok. Éppen most olvastam a VL-ban (29-30. szám) cikket: Vallásos nevelés a cserkészletben. Őszintén szólván nem is akartam végig olvasni, de kényszerítettem magam, hogy tényleg azt írassam Neked, amit gondolok. Nézd, tudja a fene, hogy hányszor volt már erről szó a VL-ban vagy más cserkész folyóiratban. De mindig az volt a hiba, hogy mindenki azon gondolkodott, hogy kell-e a cserkészletben vallási nevelés vagy sem, és hogy melyik szabályban mi áll. De ez már nem érdekel senkit sem, legalábbis itt Európában nem.

Ami bennünket érdekel, és gondolom ez a probléma a többi kerületben is, hogy hogyan találjuk meg igazán hitünket. Csak akkor tudjuk a hitet tovább adni cserkészleteinknek, ha mi hiszünk. Meggyőződése, hogy a vezetők 80 százalékának vannak hitbeli problémái, és azért nem mernek a cserkészlet keretében vallási problémákkal foglalkozni. Sok a fiatal vezető, akiknek kellene segíteni. A táborban a cserkészek 60 százaléka csak azért megy misére, mert kell, 20-30 százaléka pedig csak azért, hogy jó benyomást tegyen a vezetőkre. Talán 10 százalékának van igazi hite. Azért mondok számokat, mert soknál érdeklődtem, vagy véletlenül hallottam meg véleményüket. Biztos vagyok azonban, hogy a parancsból misére-menők 50 százalékát el lehetne vezetni az igaz hithez, ha foglalkoznánk velük. De ez nehéz feladat és olyan sok munkába kerül, hogy mindenki fél hozzá fogni.

Ahogy én látom, a probléma az, hogy a fiatalok hisznek valami magasabb lényben, de nem akarják "Istennek" nevezni, mert ehhez a névhez kapcsolódik az egész hitrendszer s azt nem eszik. Nem hiszik a csodákat, ahogy azok a Bibliában le vannak írva. Nem látják, hogy miért kell nekünk minden vasárnap misére mennünk, amikor más vallások, pl. a protestánsok, ezt nem kívánják. Persze a gyerekek azt figyelmen kívül hagyják, hogy pl. a mohamedánok naponta ötször imádkoznak, stb.

Ez csak néhány probléma, mellyel a vezetők szemben találják magukat. És mert ezekre és más kérdésekre maguk sem tudnak kielégítő választ adni, a kicsiknek csak "mesélnek" meggyőződés nélkül. Olyan is az eredmény. Itt kellene a segítség.

Énfelőlem nyugodtan leköszölheted leveletem a VL-ban. Talán segít, hogy komolyan szembe nézzünk a problémával.

Sokszor üdvözlöl és ölel szeretettel barátod, Kornél."

A Szerkesztő válasza:

Kedves Kornél! - Köszönöm leveledet. Nagyon értékelem hozzászólásodat. Igazad van, hogy gyakorlati megoldásokat kellene adnunk. Bár azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy vannak "vezetők", akik nem hiszik, hogy a cserkészletnek vallásos nevelést is kell adni. Ezeknek szól a cikk.

A Te probléma felvetéseddel kapcsolatban néhány szempontra szeretnék röviden rámutatni, melyeket az általad említett cikkemben kifejtettem, de talán elkerülte a figyelmedet.

1. A cserkészlet természeténél fogva nem hitbuzgalmi egyesület s nem vállalhatja a rábízott fiatalok vallási és erkölcsi nevelésének egész feladatát. A vallás-erkölcsi nevelés elsősorban a szülői ház, az egyházak és a hitoktatók feladata. A cserkészlet csak arra építhet, amit a gyerekek magukkal hoznak. Hitet mi nem tudunk adni. A meglevő hitet (akármilyen kicsi és kételkedő is legyen az) védenünk és táplálnunk kell. (folytatása a 31. oldalon)

AHOGY LEHET... VISSZAPILLANTÁS

Magyarországon 1948. nyarán volt az egyházi iskolák államosítása. Ennek áldozata lett a cisztercita Atyák által vezetett pécsi Nagy Lajos Gimnázium is. Az ott működő cserkész-csapattól egy küldöttség keresett fel és felkért a csapat vezetésére. Nem tartottuk célszerűnek az akkor már haldoklásnak induló Cserkészfiúk Szövetségéhez tartozást, ezért mint a pécsi Belvárosi Egyházközség Ifjúsági csoportja, kértük a hosszúhetényi Községi Tanácstól a táborozási engedélyt.

Ennek birtokában, a Keleti-Mecsekben, a Zobák puszta melletti Hidas-völgyben, június 25-én vertük fel első táborhelyünket. Közel 30 főnyi volt a táboron résztvevő 15-18 éves fiúk csoportja. A tábor főcélja a világnézeti továbbképzés volt. Több előadó került ki a cisztercita teológusok közül. Itt már nem használtuk a cserkészletben használt rangokat és elnevezéseket. Így lett a parancsnokból "táborgazda" és a napostisztból "táborkisgazda". A fiúk előtt nyíltan felvázoltuk a fiatalsággal való foglalkozás lehetőségeit és veszélyeit. Választaniuk kellett, ki akar ilyen körülmények között "apostolkodni". A vállalkozó szellemű fiúkból lettek a későbbi vezetők.

Elhatároztuk, hogy a cserkész-eszményt visszük tovább anélkül, hogy a "cserkész" kifejezést valamikor is használnánk. E kifejezés helyébe a "krisztusi magyar ifjú" került. Tudatában voltunk annak, hogy életünkkel és szabadságunkkal játszunk, éppen ezért nagyon komolyan akartuk azt megvalósítani, amit e téren tehattünk. A vezetők és a csoport-tagok is komoly vallásos nevelést kaptak. Legfőbb cél volt a "lelki alapállás: a kegyelem-állapot" megteremtése és Isten jelenlétének állandó tudata. A következő években márcsak az úgynevezett őrsi-táborok rendezése volt ajánlatos. A legtöbb csoportnál (őrsnél) az indián romantikát valósítottuk meg.

Indián romantika.

Volt csoport, ahol az "ősmagyar" vagy a "csibész" romantikát alkalmaztuk keretnek. De a legtöbb csoportunk egy-egy indián törzsi nevet vett fel. Miért? Mert a második világháború előtti magyar könyvpiacra számos "indiános könyv" látott napvilágot. A legtöbb fiú olvasta ezeket és élénk fantáziájuk bőséges anyagot nyert ezekből a művekből. Így lettek az egyes őrsök "törzsek"-ké. Mindegyikük választott magának egy indián törzsi nevet: Sziu, Dakota, Delaware, stb. A törzsek 7-8 tagot, egy nagyfőnököt és egy hadifőnököt számláltak. A tagok rendszerint hasonló korúak voltak, a hadifőnök kettő, míg a nagyfőnök három évvel idősebb fiú volt.

A főnökök külön vezetőképzésben részesültek, a Vezetőképző táborokban. Tankönyvük és anyagtáruk az általunk összeállított "Sziklatábor" című, írógéppel sokszorosított brossura volt. Ebben találtak anyagot a "tíz törvény" magyarázatához. Két "kötet"-ben gyűjtöttük össze részükre a szobában, illetve a szabadban játszható játékokat. A cserkészlet dalából nem mertünk átvenni egyet sem. "Saját" dalainkat megtalálhatták a "Fiúdalos Tarsisnyában". E dalokat a vezetők, illetve a tagok írták és zenésítették meg. Minden törzsnek külön indulója volt, vagy külön törzsi dalai. A táborozások előkészítésére és levezetésére a vezetők a "Táborozási Kis Kátét" használhatták vezérfonalul.

A Dakota törzs indulója például így hangzott:

Napfényes égen, mint fűge sólyom,
Zizzenve-zúgva röppen a nyíl.

Mint víg madárdal, messzire szárnyal,
Égfele törni versenyre hív.
Nyíl röpte nekünk víg Dakotáknak,
Halld, mit tanít, testvér:
Ki élte útján, mint nyíl a légben,
Egyenesen jár - célhoz ér.

Va gy egy másik törzs ezt a törzsi-dalt énekelte:

Láb, mely hangtalamul lépked,
Szem, mely mindig mindent lát.
Fül, mely hallja, szél ha rezdül,
Szív, mely megérzi más baját.
Üdv, Testvér, legyen üdv néked!
Egy az ösvény és egy a cél.
Bízva küzdj, miénk ez az élet!
Egy vérből vagyunk: Te meg én!

Az indián romantika velejárójaként a mennyei Atya volt a Nagy Szellem, míg Jézus Krisztus "indián neve" Tüzes Szív volt. Az Ő testvéri jelenlétében jártak és éltek állandóan a fiúk. Ezért például a tábori létszámbjelentésnél mindig egy fővel többet jelentettek: Ő volt a Tüzes Szív testvér. Törzsi köszöntés volt: ÉL - - VELÜNK! Amely tulajdonképpen e mondat rövidítése volt: ÉL az Isten! VELÜNK Jézus Krisztus!

A vezetőknek hetenkén külön hittanórájuk volt, amely után megbeszélték a konkrét törzsi teendőket. Némelyik vezetőt a fiatalabb csoportok hittanoktatására is kiképeztük. A törzsek tagjai hetenként kétszer jöttek össze, minden héten másik fiú otthonában. Az egyik összejövetelen hittanóra volt, a másikon pedig törzsi foglalkozás. E foglalkozásokat a nagyfőnök és hadifőnök vezette le. Havonta egyszer-kétszer a törzsi foglalkozást kirándulás keretében tartották, amelyek egésznaposak vagy félnaposak voltak. Ennek anyagát a vezetői hittanórák után rögzítették és a részleteket maguk dolgozták ki. Minden törzsi foglalkozáson volt törvénymagyarázat. (A törvények nagy része azonos volt a cserkész törvényekkel.) Egy új népdalt vagy fiúdalt tanultak meg, majd egy új játékkal ismerkedtek meg a törzs tagjai. A próbázásokra is ezen foglalkozásokon készültek fel. S e próbáztatást a kirándulásokon, az 5 napos téli táboron vagy a 10 napos nyári táborokon tartottuk.

Minden törzsi tagnak volt "indián felszerelése". A fejdísz tollai különböző színűek voltak. A hittan-próba letételéért sárga színű tollat, az egyházi énektudás próbáért fehér színű tollat, a magyar népdal tudás próbáért kék színű tollat viselhettek a fejdíszükben. A törzs lelki összetartó ereje az "áldozó lánc" volt. A törzsből, a hét minden napján másik fiú járult a szentáldozáshoz, míg vasárnap mindenki áldozott. Így sikerült megteremteni a "lelki alapállást", a kegyelmi állapotot.

A romantika "kedvéért" minden fiúnak volt törzsi neve. Ezt az első táborozás alkalmával választották meg vagy kapták, ünnepélyes avatás keretében. E név vagy azt fejezte ki, hogy milyen természetű az illető, vagy arra célzott, hogy milyenné kell válnia ezután. Néhány "indián név" példaképpen: Szirti Sas, Fehér Sólyom, Fűrge Ujj, Óvatos Bagoly, stb.

A törzsi tagok csak a táborban, a tábornyakkendőknél használhatták felszerelésüket. Kirándulások alkalmával úttörő-nyakkendőjüket viselték (az "ellenség megtévesztése" céljából), sőt napközben ez volt a tábori "egyenruha" is. Nem egyszer látogatták meg a táborokat a hatósági szervek, mint úttörő csoportot. Minden törzs tagja volt valamelyik turista egyesületnek s így hivatalos papirok birtokában verhetünk tábor. Természetesen, törzseinkben egészen mást jelentett a háromszögletű vörös nyakkendő, mint az Úttörőknél. Nálunk a kendő három szöglete a Szentháromságra emlékeztetett, vörös színe pedig a Szentlélekről, a kereszténység és a magyarság vértanúiról beszélt nekünk. A táborban a zászlórúd tetején mindig volt egy kis kereszt is. Alatta ott lengett a törzs saját zászlaja és egy vörös nyakkendő. Táborkeresztet csak az erdő sűrűjében, járt utaktól távol, állítottunk csak fel. Ennek tövében volt az alkalomszerűen felállított tábori oltár. A szentmisék vagy kora reggel, vagy csak a sötétedés után voltak, nehogy "megbotránkoztassuk" az esetleg arra tévedt elvtársakat azzal, hogy az "Úttörő táborban" misét is mondanak.

A táborokban szerezték meg a törzs tagjai az ügyességi próbák, nyomolvasási próba, fa- és kőzetismereti próba, valamint a szakácspróba különböző színű "tollait". Mindennapra külön "szemfüles" volt kinevezve. Ennek az volt a tiszte, hogy a szentmisék és imádkozás alkalmával a táborhoz vezető út elejére álljon és figyelje, jön-e arrafelé valaki. Napközben, ha véletlenül idegen vetődött a tábor területére, akkor aki észrevette, mindjárt, feltűnés nélkül, belekezdett a "Boci, boci tarka" fütyürészésébe. Ebből mindenki tudta, hogy idegen van közelünkben. S ennek ellenére, nyugodtan végezte tovább a teendőjét. Származásuk egyik főnök igyekezett azután szóval tartani a "betolakodót".

Lánycsoportjaink teljesen külön dolgoztak a fiúktól. Az "indián romantika" helyett ott a "virág" vagy a "bogár" romantikát alkalmaztuk.

Magyarországon nagyon kevés leánycserkész
Leánycserkészlet.
csapat volt a második világháború előtt. Az Úttörők és a KISZ koedukációs táborokat rendeztek. A szülők között köztudomású volt az ezekben uralkodó "jó" fegyelem és az ezeket követő eredmény. Fiú testvéreik példájára, a leánygyerekek is igényelték a romantikát. Így vezettük be a leánycsoportokban a "virág", illetve "bogár" családokat.

Itt is 7-8 leány volt egy-egy csoport tagja. Maguk döntötték el, hogy melyik "virág" vagy "bogár" család nevét veszik fel. S ezen belül maguk választották meg nevüket. Volt közöttük Rózsa, Pipacs, Búzavirág, míg a másik családban Katicabogárral, Méhecskével, és Szentjánosbogárral találkozhattunk. Míg a fiúcsoportok a ministrálásból vették ki részüket, addig a leánycsoportok egy-egy oltár díszítését vállalták magukra a templomban.

Náluk is megvolt a csoporton belüli "áldozó-lánc". A vezetőknek és a csoporttagok részére itt is külön hittanóra volt. Heti összejeveteleiket ők is hetenként másik leány lakásán tartották. Vezetőknek külön "Vezetői Kalauz", Játékoskönyv állt a rendelkezésre; énekeiket a "Leánydalos Tarisznnyából" választhatták. A nagyobb leányok csoportjában minden összejevetelesen egy-egy étel főzését is meg kellett tanulni. Sőt a kisbabák fűrésztését is el kellett sajátítaniuk. A lányoknak csak nyári táboruk volt s rendszerint barakkban. Csupán a "romantika" kedvéért vertek fel egy sátrat, de csak nappali használatra.

Fiúk és lányok közös rendezvénye volt a tánciskola. A 13 éves lányok csoportja és a 15 éves korú fiú törzs karácsony másodnapján kezdte meg, egy képesített tánctanás vezetésével, a társadalmi táncok megtanulását. A karácsonyi szünetben és az esetleges szénszünetben hetenként két-három alkalommal jöttek össze mindig más háznál. Tanítási időben szombat vagy vasárnap estéken volt a tántanfolyam. Az ösztánc vagy "koszorúcska" farsang vasárnapján volt. Erre már minden szülő "hivatalos" volt. A tánciskolát végzett csoportok ezután évenként kétszer-háromszor (Farsangkor, Szilveszterkor) tartottak házi "bálokat".

Minden esztendőben tartottunk háromnapos lelkigyakorlatot külön a fiúk és külön a lányok csoportok részére.

Míg az indián törzseknél az "indiános könyvek" Ősmagyar - romantika. könyvek" voltak a kötelező olvasmányok, addig e romantika követéinek az ősmagyar mondavilág irodalmát kellett tanulmányoznia. A Hunor és Magor törzs tagjai is ősi neveket választottak maguknak (Tas, Huba, Álmos). Törzsi foglalkozásaik keretmeséje mindig kapcsolódott valamelyik mondához. Ezzel a romantikával csak két csoportunk működött, és inkább csak még a beindulási fázisban voltak, ezért ők is a "Sziklatábort" használták vezérfonálul. Az itteni vezetők mindegyike az "indián romantikán" nevelődött eddig.

Csibész-romantika. Koszter Atya "Csibészklub" című könyve adta a gondolatot, hogy az "utca gyerekeit" a csibész-romantika révén tegyük "krisztusi magyar ifjakká". Jelenleg már tornatanár az a fiúvezetőnk, aki megalapította a HABUA törzset. A gyerekek a leghetetlenebb neveket választották maguknak "törzsi névnek". A Pumi, meg a Sutyi mellett egy eléggé "testes" fiú kapta a "Zsirici" nevet. Nem egy olyan volt közöttük, aki katolikus volt, de még nem tudott keresztet vetni. Vagy még nem látott belülről templomot. Eleinte romantikus keretmesével mentek egy-egy vasárnapi misére. Volt amikor egy feltűnően öltözött "ismeretlen embert" követve jutottak el a templomba. S mivel az végigvárta a misét, föltűnés nélkül, ők is ott voltak. Mise után folytatódott a "kém-üldözés", míg a város végén aztán "meg nem támadták" és elvették a nála levő magnetofon szalagot, amit azután otthon lehallgattak.

E csoport talán másfél-két évig működhetett. Egy nyári tábora volt a "Csibészeknek", amelyik nagyszerűen sikerült. Egy idősebb tanár meglátogatta őket a táborban. Ugy megszerették, hogy "tiszteletbeli főnökükhöz" választották meg. A másnapi "főnökké avatás" feltételei között a legagyafurtabb "csibész-próbák" szerepeltek. Egy csajkába összegyűjtöttek 25 apró békát és odatették a tanár elé. Ahogy felemelték a csajkafedőt, a békák ahányan voltak, annyi felé ugráltak. Nehéz lenne lekótázni azt a csibész-hahotát, amely kísérté a tanár béka-gyűjtési kísérletét, mert ezek az apróságok még nem a "lomha földi békák" közé tartoztak. A béka-próbát a család-próba követte: fürdőnadrágban kellett átsétálnia az embernyi magas csalánerdőn. S miután kiállotta a víz-, a tűz- és a föld-próbát is, csak ezután ismerték el "tiszteletbeli csibészfőnökhöz".

E titkos "cserkészkedésre" 1961. február 6-a tett pontot. Éjszaka 1/2 12-kor vagy tíz főből álló nyomozó csoport tört rám és házkutatást tartott. Magukkal vittek és letartóztatnak. Öt hónapos vizsgálati fogságom alatt közel száz gyereket kihallgattak ügyemben. S a Népiuralom pécsi megyei Bírósága hat évvel jutalmazta ezen ténykedésemet "A népdemokrácia megdöntésére irányuló szervezkedés" címén.

Bolváry Pál

HOGYAN BESZÉLJÜNK MA ISTENRŐL?

Isten természetesen nem lakik a kék égben vagy a felhők között vagy a csillagokon, Isten mindenütt jelen van, ebben a szobában, közöttünk is. Helyesen kell azonban értenünk, hogy hogyan van jelen.

Aki azt mondja: "nincs Isten", nem téved teljesen. Miért?

Igy gondolkodhat ugyanis: A házát ott látom. Az tehát létezik. Isten nem látom, tehát nincsen. Ez az okoskodás hibás, de nem teljesen. Helyes benne: Isten nincs úgy jelen, mint az a ház. Ő nem látható módon van jelen. Hibás lenne mondani: Isten egyáltalán nincsen jelen. Lehet valami jelen úgy, hogy nem láthatjuk? Hogyne, a hang. A hangot hallhatjuk, de nem láthatjuk. A hang másképpen van jelen, mint a ház, amelyet láthatunk. Van-e valami, amit sem nem láthatunk, sem nem hallhatunk és mégis létezik?

Igen, a hő, a szag. Egyiket sem lehet látni és hallani és mégis létezik. A hőt érezhetjük, a szagot szagolhatjuk. De van talán olyasmi is, amit sem nem láthatunk, sem nem hallhatunk, sem nem érezhetünk, sem nem szagolhatunk, ízlelhetünk, és mégis egészen bizonyosan jelen van? Ilyenek a rádióhullámok. Ezeket senki sem észlelheti, akinek nincs rádiója. Ha olyan embernek mesélnénk a rádióról, aki még sohasem hallott róla, az talán így válaszolna: "Zene és szavak a levegőben, amelyeket nem lehet hallani - ilyen nincs!" Ugyanúgy beszélne tehát, mint a mi emberünk, aki azt mondja: nincs Isten.

Menjünk egy lépéssel tovább. Van-e valami, ami nem látható, hallható, nem lehet ízlelni, szagolni, érezni, semmiféle műszerrel vagy készülékkel sem kimutatni, és mégis egészen biztosan jelen van? Mindenki ismeri, még az is, aki nem hisz Istenben.

Van értelmünk, akaratumk, van szeretet és hűség és sok más hasonló érték. Persze, értelmünk és szeretetünk megnyilvánulhat, akkor mindkettőt észleljük. De önmagukban nem láthatók. Mit mondanánk, ha valaki így vélekedne: Fák, hegyek, csillagok és emberek vannak, mert látom őket, de értelem, gondolkodás és szeretet, mindez nincsen, hiszen nem látom?

Mi az igazság ebben a véleményben? Nyilván ez: az értelem nem látható és hallható módon létezik. Az értelmet nem lehet centiméterrel mérni és mérlegre tenni. Nincs színe és szaga. Úgy ahogy a látható dolgok jelen vannak, nincsen. Az értelem másképpen van. És mégis óriási hatalom. Egy jó gondolat új iparágat teremthet, háborút dönthet el, embert menthet meg a kétségbeeséstől. Különböző valóságok vannak tehát, és ami jelen van, különbözőképpen lehet jelen.

Ha most felteszem a kérdést, hogy valóban van-e Isten, és egészen helyesen akarok válaszolni, akkor így kell felelnem: igen, Isten valóban van, de egészen másképp, mint a többi dolgok és minden, ami rajta kívül van. Isten nincs úgy jelen, mint egy ház, mert Ő nem ház, nincs úgy jelen, mint egy hang, mert Ő nem hang, nincs úgy jelen, mint egy gondolat, mert Ő nem gondolat, Isten nem úgy létezik, mint a dolgok vagy az emberek, hanem mint Isten. Ő a legerősebb és ugyanakkor a legelrejtettebb. Nem mutathatjuk Őt ki rádióval és mégis jelen van. Minden jó benne gyökerezik és tőle származik. Van valami, ami bensőnkben hat, amit senki más nem adhat nekünk: ilyen a bizalom benne, a szeretet iránta és a mély örömök szívében. Helyes módon kell Őt keresnünk. Sokan nem találják meg Őt, mert mint valami dolgot keresik, amit látni és hallani lehet vagy ami műszerrel ellenőrizhető. Így nincsen jelen Is-

ten. Ő mint Isten van jelen. Szívvel, bizalommal és szeretettel kell keresnünk őt.

Persze, Istennek sok nyomát felfedezhetjük a világban. Minden, ami szép, és amit megcsodálunk, amit nem tudunk teljesen felfogni és amit nem az ember alkotott, bölcsességének és hatalmának nyoma. Isten műve. De nem ő maga.

Ha valaki kérdezi, valóban van Isten? - akkor így kell felelnem: igen, egészen biztosan, mindenütt és valóban. És még sincsen úgy, mint a dolgok, a hangok, a színek, a szagok, az elektromágneses erők, az emberek. Ezért nem láthatjuk és mérhetjük őt, nem szemlélhetjük a mikroszkóp alatt vagy a csillagászati távcsőben. Sohasem mondhatjuk: most végre megfogtalak és megtaláltalak. Különbözik nem mint Isten, hanem mint közönséges dolog volna jelen. Tehát: Isten nincsen úgy jelen, mint ez a szék vagy ez a könyv, amit megfoghatok és elvihetek magammal. Ilyen Isten nincsen. Istent isteni módon van jelen. Ha ismerjük és szeretni akarjuk, akkor nekünk ajándékozza magát. Késznek kell lennünk, hogy úgy fogadjuk be, mint amilyen: szent, megközelíthetetlen, elérhetetlen. És mégis mindenekfelett szeret bennünket, egészen közel akar lenni hozzánk, bennünk akar lakni.

Talán valaki felhossa a következő ellenvetést: de hát semmiképpen sem lehet Istent észlelni? Így válaszolhatunk: de igen. Az egyik módját két lépésben megkíséreljük.

Láthatjuk, hogy van-e villanyáram a vezetékben? Nyilván nem, mert a villanyáram láthatatlan. Mégis jelen van. Most bekapcsolom és az áram rögtön végigszalad a vezetékben egészen a villanykörteig: a lámpa kigyullad. A villanyáram megszakítás nélkül izzásban tartja az égőt és világosságot ad. Az áramot magát mégsem láthatjuk. Hasonló a helyzet Istennel.

Mindnyájan vagyunk. Én és Te is. Most maradjunk egészen nyugodtan és várjunk egy kis ideig. Tettünk-e valamit, hogy legyünk? Semmit sem. Próbáljuk ki még egyszer! Még mindig létezőnk, pedig nem tettünk semmit. A szék sem tehet róla, amelyen ülünk. A tér sem, önmagunk sem. Mégis olyan szilárdan vagyunk, hogy nem tudjuk elgondolni, hogy nem létezőnk. Ha kimegyünk, akkor kint vagyunk. A legerősebb akarattal sem tudunk azon változtatni, hogy vagyunk. Akármennyire is szeretnénk, nem léphetünk ki a saját bőrünkéből. Nem tudjuk magunkat hirtelen megsemmisíteni. Van egy erő, amely állandóan a létben tart minket. Ez a hatalom erősebb, mint mi vagyunk. Semmit sem tehetünk ellene. (Még az öngyilkos sem tudja megsemmisíteni magát. Továbbra is van, de másképpen. Egyénisége tovább él.) Ugyanez az erő nemcsak minket hordoz, hanem az egész házat, az udvart, a fákat, a várost, hazánkat, az egész Földet, a Napot, a csillagokat és mindent, ami létezik. Minden tőle származik, amint a villanykörte izzását is a villanyáram okozza. Csak ezt az erőt nem lehet látni, mert sem nem dolog, sem nem ember. Ez az erő az Isten. Jelen van tehát valaki, aki akar minket, mert szeret bennünket. Ezért akarja, hogy legyünk és egyszer egészen vele legyünk. Ilyen az Isten.

Mindenben, amit látunk, valamit Istenből is látunk. Hiszen minden benne gyökerezik. Ő a mindent létbentartó erő. Sejtjük, hogy itt valami titokkal találjuk szemben magunkat. Mégis így van. Isten így létezik.

MILYEN UTAT TETTÜNK MEG?

Figyelembe vettük, hogy sokan keresik

Istent, de tévesen képzelik el. (Staunen und Erfahrungen als Wege zu Gott. - Einsiedeln, Köln, 1968. 95. l.) Csak úgy találhatjuk meg, ha megközelítőleg helyesen gondoljuk el. (Aki a hangyákat szarvasoknak képzei, sohasem találja meg azokat az erdőben.) Ezért közelítettünk meg lassú, óvatos és követhető lépésekkel azt a létmódot, ahogyan Isten valóban van és létezik. Így alakul ki Isten "képe" és "helye" a mi természettudományos világképünkben és

szekularizált világunkban. Csak ilyen árnyalt és rávezető beszédmóddal szólhatunk ma Istenről. A pusztán "igen" nem elegendő válasz a kérdésre. Csak akkor beszélhetünk róla, ha megszabadulunk a hamis képektől.

A második részben az ellenvetésre adott válaszukban nem Isten képének az igazságát kerestük, hanem észlelhető vagy tapintható valóságát. Előbb idézett munkánkban több utat mutatunk, amelyek Isten valóságának bizonyos "megtapasztalásához" vezetnek. Az ebben a tanulmányunkban bejárt út bizonyosan az egyik legelemibb és legfontosabb út. A szakember észreveszi, hogy nem a logikus észre alapoztuk, hanem a mélyebb lelki rétegekre, az élményekre, a tapasztalás és az elmélkedés világára. A létezés tényéről elméltünk és eljutottunk ehhez a tapasztalathoz: vagyok, de nem a magam erejéből. Vagyok, de máshonnan, mert más valaki akar. Így tapasztaljuk meg saját létünk esetlegességét, ami az emberiség ősi vallási élménye. Nekem ez az út nagyon fontosnak tűnik, feltéve, ha valóban végigmegyünk rajta és ha végigelmélkedjük. Ezen az úton közvetlenül átélhetjük hithez jutunk, míg az a megállapítás, hogy "Isten teremtett" - bár nélkülözhetetlen -, a múltba vezet, élmény nélküli hitet fejez ki, nem eléggé árnyalt és rögtön kérdéseket vet fel: Miért? Mikor? Hogyan? Mit értesz ezen? Rögtön ellenvetés támad: én a szüleimtől származom, az emberiség az állatvilágból fejlődött, az élet az anyagból, stb. Ez az út horizontális irányba kényszerít, bizonyítékokat követel és vitatkozásra indít. Az itt bemutatott út azonban a mélyre vezet, a tapasztaláshoz, a titok közelébe és az ennek megfelelő magatartáshoz. E magatartás nélkül aligha lehetünk a jövőben hívő emberek.

A logikai útnak megvan a maga értéke: az értelem világosan belátja. De bensőleg nem érinti az embert, ritkán indít meg és ritkán vezet messzebb bizonyos istenfogalomnál (pl. az első ok) Isten valóságához és reám vonatkozó jelentőségéhez. Sokkal jobb, ha a természetben Isten nyomaiból indulunk ki, amelyek csodálkozásra indítanak. A csodálkozás azonban már a mélyebb lelki rétegekben gyökerezik, és kezdete a valóság elmélkedő megragadásának. Így a világi valóságot szemlélve tapasztalhatjuk, hogy Isten áttetsző lesz számunkra.

Még egy lépést tehetünk ebben az irányban. Ez fontos lehet, mert ma fennáll a veszély, hogy híg, létszegény istenfogalmunk lesz. Ha már felfedezzük a tapasztalható világban a mindent fenntartó erőt, akkor így folytathatjuk gondolatmenetünket: így most már értjük, hogy miért olyan szegényes és mulandó minden; a hang, az illat, a virágok, a fák és maga az ember; minden jön és megy. A Nap kihűlőben van, minden keletkezésben már az elmúlás jelentkezik. Csak a mindent teremtő és fenntartó erő maradandó, elpusztíthatatlan és feltétlenül megbízható.

MIKÉNT KERESSÜK ISTENT?

Ha régebben az emberek vallási életükben valóságot kerestek, akkor az égre néztek. Ma az emberek az égben éppen nem találják meg az isteni valóságot. Úgy kell beszélnünk Istenről, hogy kifejezzük helyét és jelentőségét az ember életében. A legfontosabb lehetőségek nyilván a következők:

1. Egyet bemutattunk. Istent mint valóságot kereshetjük, de meg kell mondanunk, hogy nem a dolgok mellett és a dolgok módjára van jelen, hanem mögöttük és bennük, hogy a dolgok benne nyugszanak és Ő áthatja ezeket. Felettünk is van, ha nem térbelileg, hanem minőségileg gondoljuk.

2. Istent mint ható erőt kereshetjük.

a) Mint mindent állandóan teremtő és létben tartó erőt.

b) Mint szellemi-lelki erőt, amely a világegyetemet fejlődésében mai állapotába irányította.

c) Mint minden érték ajándékozóját, akitől minden nekem való jó (levegő, föld, gyümölcsök, emberek, stb.) származik.

d) Mint az életemben ható erőt, aki a legszebb élményeket nyújtja, amelyekről tudom, hogy nem tőlem származnak.

3. Istent mint megbízható alapot kereshetjük, akire életünket építhetjük.

4. Istent mint titkot kereshetjük, aki lényem mélyén boldogságot, nyugalmat és bizalmat sugároz.

5. Istent kereshetjük mint a lét igazi és végső értelmét, amely magában foglalja, felülmúlja és kiegészíti az életnek a családban, a hivatásban, az örömeiben és a jó tetteiben talált értelmét.

6. Istent kereshetem mint felelősségtudatom titokzatos alapját, aki a legkülönbözőbb helyzetekben felszólít, aki előtt felelősnek és bűnösnek érzem magam, vagy aki igazol engem.

7. Istent kereshetjük mint a barátot és testvért, akit második személyben szólíthatok meg, akit lényem legmélyén kívánok.

8. Istent kereshetjük, mint olyat, aki hív engem, aki nyilvánította magát a történelemben az emberiségnek, akinek az igéjét hirdetik.

9. Isten az a titok, aki Jézus Krisztusban eléink lép.

10. Érett emberek számára Isten "minden a mindenben". Mindenben, ami van, minden pozitívumban, tehát minden értékben Isten van jelen. Ő azonban mindenben nem mint valami dolog, hanem mint Minden létezik, mert minden egyes lényt a mindenséggel hoz kapcsolatba. Ez Istennek egyik legközvetlenebb neve.

Nyilván vannak más utak is, amelyek Istenhez vezetnek. (A mai problematikába igen jól bevezet Thomas Sartory tanulmánya a *Die Zumutung des Glaubens*, München, 1968. című kötetben, amelyet Otto Betz szerkesztett.) Paul Tillich írja: "Ha nincs már nagy jelentősége a szónak (Isten) számotokra, akkor fordítsátok le és beszéljétek életetek mélyéről, léteitek eredetéről, arról, ami feltétlenül hozzátok tartozik, amit feltétel nélkül komolyan vesztek. Ha így tesztek, egynéhány vonást, amit Istenről tanultatok, el kell felejteneitek, talán a szót is. Mert ha felismertétek, hogy Isten a mélységet jelenti, akkor már sokat tudtok róla." Bizonyos helyzetekben ilyen tanácsok is segíthetnek. Istent azonban mindig úgy keressük, mint akához közünk van, mint aki létünkre nézve döntő jelentőségű. Egyönmagába zárkózott létező senkit sem érdekel, ez torz istenkép lenne, mivel Isten a szeretet, és e meghatározásban éppen ettől vonatkoztatnánk el: Isten irántunk való szeretetből van jelen közöttünk.

Klemens Tilmann,

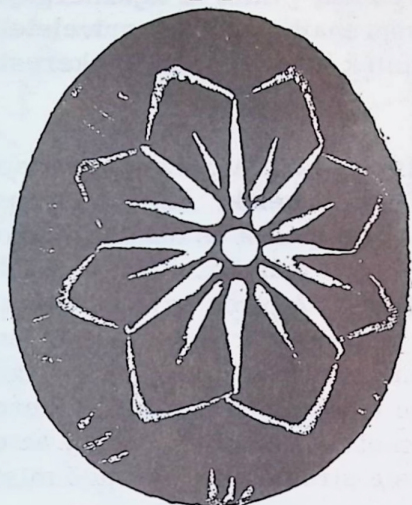
(Fenti cikket a "Mérleg" 1969. 3. számából vettük.)

"Az ember örül a megtalált igazságnak, felderül az arca, ha rájön egy-egy megoldás nyitjára. Csakhogy az igazság, az eredmény nem jelentkezik magától; keresni kell, töprengeni rajta. Ha nehezen jön, hamar elveszítjük kedvünket, bizalmatlanná válunk, kételkedni kezdünk. A kételkedés éppen olyan emberi sajátság, mint az igazság keresése, sőt a kettő egymást kíséri, mint fényt az árnyék. Lehet tudatosan kételkedni és álmosan, csalódottan. A legtöbb ember csak félvállról kételkedik, mert az igazságot is csak félvállról keresi. Megelégszik az igazság látszatával és az első nehézségnél megtorpan". (Gál Ferenc)

Cseh Tibor:

HÍMES TOJÁS

*Felvidéki tojás, ősi
nap-szimbólummal*

Mikor a csibe megszólal a tojásban
Te juttatod lélekzethez,
hogy életben maradjon,
s mikor annyira felnevelt, hogy
A héjjat felpattantsa,
Előjön a tojásból,
Hogy torkaszakadtából csiripeljen
S önnön erejéből két lábon jár,
Mihelyt onnan kilépett.
Mily beláthatatlan a Te műved
S örök titokba rejtett előlünk,
Ó, egyedüli Isten, mindeneknél hatalmasabb,
Te teremtetted a világot szíved szerint,
Mikor még egyedül valál....

(Ikhnaton fáraó: NAPHIMNUSZ
Kr. e. 1380. körül)

A hímes tojás kultusza egyike az emberiség legősibb vallásos népszokásainak. Hosszú-hosszú évezredekkel megelőzi a kereszténységet, eredete visszanyúlik az ősember ezsmélikedő kozmogóniájába. A tojásban az ókor népei az élet, a teremtés misztériumának jelképét tisztelték. Az örökélet titka összesűrítve egy kicsiny, zárt, tökéletes geometriai formában. Alakja a ráncboruló égboltot utánozza, Isten lakóhelyét jelenti. Belsejében, a fehér burokban a rejtelmes, életet rejtő arany s benne a Titkok Titka, a csíra. Hát nem egy csepp ez a minden fölött álló teremtmény erőből, a napból? - tartották a régiek.

A tojás ezért az összes teremtményi ősmondákban döntő jelentőségű szimbólum. A KALEVALÁ-ban Lunnotar, a természet leánya, az ősvízen lebeg, amikor egy kacsra jó és fészket rak a térdei közé. Arany tojásokat tojik bele, melyek a harmadik napon már égetik a leány térdét (hiszen sárgájukban a nap melegét zárják magukba) s a természet leánya - a vizek anyja, az ég szüze - kiejti a tojásokat az öléből. Azok eltörnek s mindenikből teremtmény válik. Az egyik alsó feléből a föld, tetejéből lesz az ég, sárgájából a nap, fehérjéből a hold s a tojáshéj pettyeiből a csillagok. A GENEZIS-ban az Úr lelke lebeg a vizek fölött, mint egy madár a fészke felett. A navahó indiánok misztikus őse, a NAGY COYOTE-AKIT-A-VIZBEN-TEREMTETTEK, szintén tojásból kelt ki. Az inka hős - PARICACA - szintén egy

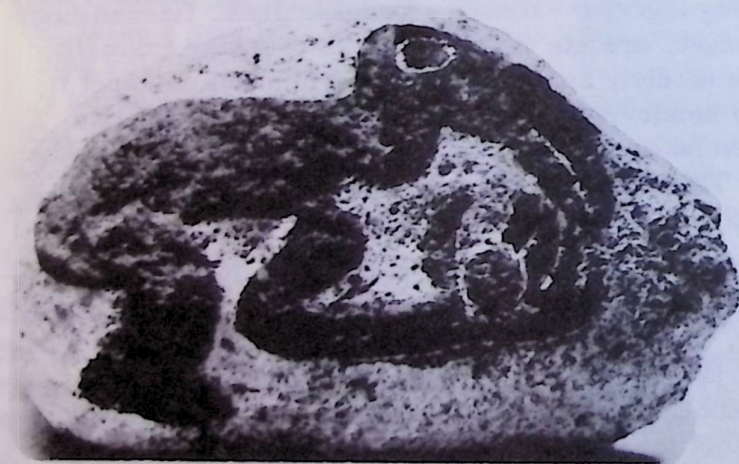
hegycsúcson fennakadt tojásból született, miután az özönvíz elvomit. Az indiai Rig Védákban Prajapati hatalmas lelke termékenyíti meg az ősvizet s aranytojássá változtatja. A tojásban lakik BRAHMA, AZ ARANY SZEMÉLY, a vizeken lebegve ezer évig, mialatt csodátevő ereje átragyog a tojás hét héjján, arany glóriával véve körül azt. Brahmával együtt a tojásban vannak a földrészek, a tengerek, a hegyek, a planéták, az istenek és az emberiség. Tanításának lényege: Brahma maga a nap.

A geometriai szimbólumok tartóssága - amilyen a tojás is - sokszor megdöbbentő időszakokat ölel át. Kevés mai vegyész tudná megmondani, hogy a retorta miért tojásalakú. Hiszen erre a célra ez nem praktikus forma. A retorta a középkori alkimisták közvetítésével került a modern laboratóriumokba. Az alkimisták az ó-egyiptomi felfogást vallották, hogy a föld maga is egy tojás s benne a fémek úgy nőnek, mint a tojássárgájában a csíra. Mivel a retorta a föld szimbóluma volt, a benne végrehajtott kémiai műveleteket a csillagok járása szabályozta, akárcsak a földét - az alkimisták hite szerint. Így keresték a bölcsek követ.

A piros tojás színe a perzsa, kínai és egyiptomi ókorba nyúlik vissza. A perzsa újév napját, március huszadikát még ma is a PIROS TOJÁSOK ÜNNEPÉ-nek nevezik. Kínában flúgyermekek születését piros tojásokkal köszöntik. Hongkongban a szampánok és dzsunkák lakói ma is piros tojásokat ajánlanak fel, amikor valamilyen fogadalmat tesznek. A piros tojás a megújulás, a szerelem, a tavasz, a kicsirázó élet szimbóluma. A piros színnek ezért varázsereje van. Nem véletlen, hogy a mágikus erejű piros egyúttal a vér színe is, hiszen az ősi néphit szerint a vér az élet székhelye. Az ősi hit teljesen sértetlenül maradt fenn az úrvacsora szentségében, mikor Krisztus vérének magunkhoz véve újjászületünk. De innen ered a zsidó kóser fogalom is, mely szerint a húsból a vért teljesen el kell távolítani, hogy az ember az életet ne bántsa. A kommunisták vörös zászlóiban is a piros szín életet adó misztikumának tudatalatti öröksége rejtőzik.

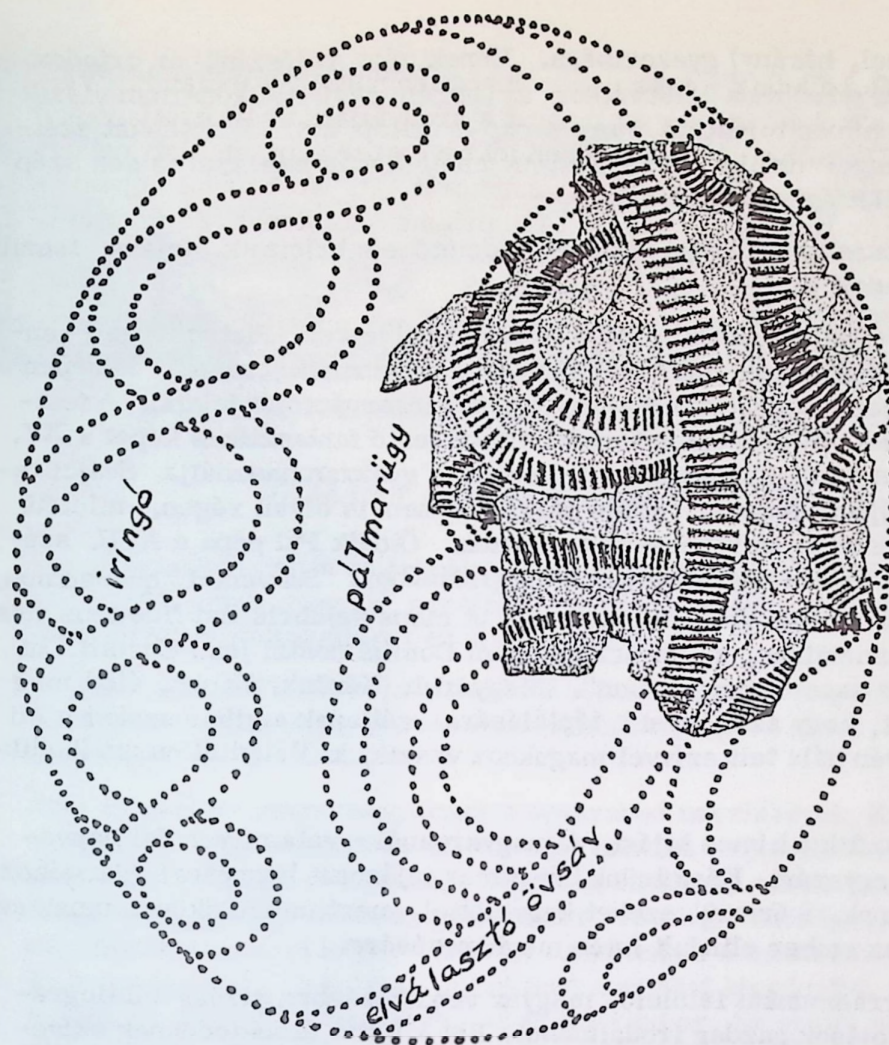
A piros tojás ÖRÖKÉLET szimbólumával magyarázható, hogy ázsiai lovasnépek - őseink is - halottaik kezébe gyakran díszített, karcolt, hímes tojásokat tettek. A szkíta okker sírok, va-

lamint a hún-avar sírok piros tojásainak rejtélyét talán érdekes volna mélyebb teológiai kutatással felderíteni. Móra Ferenc talált egy Szeged környéki avar sírban egy karcolt hímes tojás töredéket. A tojás mintájára Tokay János cst., néprajzkutató gondos tanulmány után megoldási javaslatot tett. Ezt a mellékelt ábrában közlöm.

*Madárfejű ember, kezében tojással, a feltámadás, örökélet ősi szimbólumával
(Véssett kő a Húsvét-Szigetéről)*

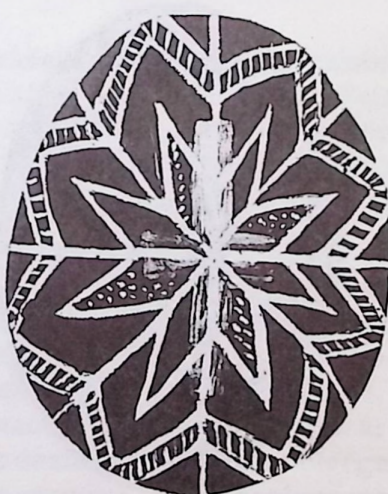

A KISZOMBORI AVAR SÍRHIMES TOJÁSTÖREDÉKE,
TOKAY JÁNOS MEGFEJTÉSI JAVASLATÁVAL

Somogyi tojás
(Keszthelyi Múzeum)

Ukrainai tojás
(Kievi Néprajzi Múzeum)

Tokay szerint a tojáson lévő minták megoldása: 1. fakadó pálmárügy (ősi feltámadási szimbólum, életfa születése), - 2. ölelkező kígyóvonal (a székel iringó), (párhozó, szeretkező kígyók jelképe. vagyis a folytatódás, megmaradás, örökélet szimbóluma), 3. elválasztó övsáv. - László Gyula úgy véli, hogy ez a tojáslelet már az ősi művetet is mutatja, mely szerint a tojást bemártották a festékbe és a mintát rákarcolták. - A kereszténység az ősi népszokásokat hozzákapsolta a maga teológiájához. Így lett a hímes tojásból húsvéti tojás. Mivel a germán és olasz papok nem értették a jelképek ezoterikus jelentését, a magyar népi hímes tojásokon számos ősi szimbólum sértetlenül megmaradt. Ez a kérdés még vár a kutatóira. Népművészetünkhez hasonlóan jönni fognak a népművészet Bartókjai és Kodályai. Gyűjtőink hatalmas anyagot tártak fel és mentettek meg a pusztulástól. Csak a népművészeti "pentatónikát" kell rendszerbe foglalni. - A magyar hímes tojások geometrikus jelképei gyakran kísérteties hasonlóságot mutatnak az ukrán tojásokkal. Elképzelhető, hogy a gyökerek az avar-szláv-ősmagyar érintkezési korba vezetnek vissza. Hiszen a szeptember-őv - Ukrajnát beleértve - a lovascivilizációk átjáró útja volt nyugat felé. Vajon milyen más közvetítéssel vehették volna át a szlávok az ó-perzsa mitológia elemeit, amint az a hímes tojások esetében történt? A magyar és ukrán tojásokat éppen azzal lehet a legkönnyebben megkülönböztetni, hogy a magyaroknál a keresztény szimbólumok használata nagyon ritka. Az ukrán tojásokat viszont jellemzi a

keresztény jelképek (kereszt, hal, bárány) gyakorisága. Ennek oka valószínű az ortodox egyház népi-nemzeti jellegében kereshető. Húsvétkor az ukrán családok kosárban viszik a templomba a kalácsot és a hímes tojásokat, hogy a pap megáldja azt. Szokásukat szét-szórtságukban is makacs hűséggel őrzik. A keresztény elemek más népeknél is sok szép vonással gazdagították az örökélet ősi szimbólumát.

Az észtek húsvét napján még ma is piros tojást visznek a temetőbe s halottaik sírjára teszik e szavakkal: "Krisztus feltámadott".

Középkori templomi szertartásoknál Krisztus sírjába is tojást helyeztek. Pietro della Francesca festett egy gyönyörű képet 1472-ben, melyen a Szüzanya a gyermek Jézussal közepén áll s fejük felett egy kupoláról tojás függ. A tojás itt Krisztus inkarnációját jelenti. A festmény ma a milánói Brerában van. Hieronymus Bosch holland festő fantasztikus képei a XV. században tele vannak misztikus tojásjelképekkel. Brueghel is gyakran használja. Svájci temetőkben a koszorúba tojáshéjjakat fűznek. Albán parasztok nem is olyan régen, mielőtt megöltették volna a tyúkot, minden tojásra keresztet vetettek. Ötödik Pál pápa a XVII. században a következő imát hagyta jóvá a húsvéti tojások megáldásához: "Subveniat, quaesumus, Domine, tuae benedictionis gratia huic ovorum creaturae: ut cibis salubris fiat fidelibus tuis in tuarum gratiarum actione summentibus, ob resurrectionem Domini nostri Jesu Christi: Qui tecum vivit et regnat in saecula saeculorum. Amen". (Magyarul: Kérünk, Urunk, áldd meg e teremtményeidet, a tojásokat, hogy azok híveid táplálására váljanak amikor azokat a Mi Urunk feltámadására emlékezvén hála telt szívvel magukhoz veszik, ki Veled él és uralkodik mindörökkön örökké. Amen.)

Szomszéd népeinknél a nők készítik a hímes tojást. A magyaroknál - valamilyen ősi hagyomány nyomán - nők és férfiak egyaránt. Készítsünk hát hímes tojásokat húsvétra! Ajándékozzuk szeretteinknek, barátainknak. S őrizzük ezeket kegyelettel, mert mérföldkövei annak az ősködbe vesző útnak, melyen az ember elindult Isten megkeresésére.

(Tokay Jánossal mintegy 50 forrásmunkát felölelő, magyar vonatkozásban gazdag bibliográfiát állítottunk össze a hímes tojások gazdag irodalmából. Ezt a listát érdeklődőknek szívesen megküldöm. - Cs. T.)

Sárközi tojás
(Fekete alapon
fehér-piros-sárga)

Véssett emu-tojás
(Ausztráliai juh-
pásztor hagyomány)

Kajotaszegi tojás
(Piros vagy kék alapon
fehér)

A MAGYAR CSERKÉSSZÖVETSÉG "VEZETŐK LAPJA" TANÍTÓK ROVATA

MAGYARSÁGISMERETI TÁBOR

Cserkészletünk célját és feladatát legtömöröbben Teleki Pál foglalta össze: "Emberebb ember, magyarabb magyar" nevelése. A közel harminc éve külföldön működő Magyar Cserkész Szövetségnek változatlanul ez a jelmondata.

Embert emberebbé nevelni általános cserkészideál; megvalósítása egyformán nehéz a föld minden országában és minden társadalmában, éppen ezért "sajátos, különleges" problémát nem okoz.

Más az eset azonban magyarnak magyarabbá nevelésével. Külföldön, távol a magyar kultúra fájától, a gyümölcsnemesítés nehéz feladat. A lelkiismeretes emigráns szülő igyekszik gyermekét magyarrá nevelni. Megteszi mindazt, amire körülményei, képességei engedik. Megtanítja gyermekét magyar beszédre, esetleg imádságra, énekekre, s általában a magyarság ösztönös szeretetére. Ennek a szeretetnek a tudatosítása a szakértők - a magyar iskola és a cserkészlet - feladata. A kettőnek egymást kiegészítő, támogató munkája rendszerint meghozza a kívánt eredményt, különösen akkor, ha szülői segítséggel is párosul. Sajnos, nincs mindenütt magyar iskola, ahol cserkészmunka folyik. Az így felmerülő hiányt valamilyen módon pótolni kell. Ennek felismerése készítette a Cserkész Szövetséget magyarságismereti táborok szervezésére.

Amint ismeretes, gyakorlati cserkésznevelésünk az évenként megrendezett vezetőképző táborokban csúcsosodik ki. Itt próbálják a cserkészvezetők Teleki Pál elképzelését a tiszti, segéd-tiszti, kiscserkészvezetői és őrsvezetői táborokban valóra váltani. A fentiek mellett ötödik önálló táborként 1972-ben a magyarságismereti tábor is megindult, elsősorban és főként azok számára, akiknek nincs lehetőségük magyar iskolába járni, ahol magyar történelmi irodalmi és földrajzi tudásukat elsajátíthatnák.

A nyolc napos tábor alatt módot nyújtunk arra, hogy a jelentkezők a fent említett tárgyak egyikeből a minimális ismereteket megszerezhessék, majd egy bizottság előtt írásbeli és szóbeli vizsgát téve a cserkész-segéd-tiszti képesítés egyik igen fontos követelményének is megfelelhessenek. A táborra csak azok jelentkezhetnek, akik: 1. jól beszélnek és türelemmel írnak, olvasnak magyarul, 2. a tábor kezdete előtt Gárdonyi Géza: "Egri csillagok" című regényét elolvasták, 3. a középiskola 10-ik osztályát sikeresen elvégezték, 4. magyar iskolába nem járhattak, mivel lakhelyükön ilyen nincsen, 5. csapatparancsnokuk - szörványcserkészek esetében a körzeti megbízott vagy a kerületi parancsnok - ajánlását megszerezték, 6. ugyan nem cserkészek, de az első négy pontban foglaltaknak megfelelnek és a tábor tartamára magukat a Magyar Cserkész Szövetség táborozási szabályainak alávetik.

A táboron első évben csak történelmet adtunk elő, tavaly már sikerült második tagozatként a föld- és néprajzot is felvenni. A rendelkezésre álló idő rövidebbé miatt mindkét tárgyat 24-24 tételbe foglaltuk össze, csupán a legfontosabb eseményeket, tudnivalókat tárgyalva. Egy-egy tétel ismertetése kb. másfél órát igényelt, ebből az utolsó félórát rendszerint ismétlésre, visszakérdezésre fordítottuk, hogy a hallgatóknak lehetőségük legyen a leadott anyag nagy részét már helyben megtanulni. Igyekeztünk minél több segédeszközt (képek, térképek, rajzok) használni, hogy az előadásokat szemléltetőbbé, színesebbé tegyük. Így is meglehetősen komoly szellemi erőpróbát jelentett a tábor elvégzése mind a hallgatók, mind az előadók számára. Napi 6-8 előadás mellett szabadfoglalkozásra, pihenésre nem sok idő maradt. A kikapcsolódást rendszerint csak az esti tábortűz jelentette, ahol egy rövid óracsúszára ismét cserkészek lehettünk. Sokszor éjfélig is elhúzódott a jegyzetrendezés, vagy a nappal hallottak további megvitatása. - Hisszük, hogy a nehéz munkának megvolt az eredménye. Kettős célt valósítottunk meg. Egyrészt bebizonyítottuk vezetőjelöltjeinknek azt, hogy az ember sokszorta többre képes, mint amennyit önmagáról feltételez; a jól elvégzett feladat megelégedéssel tölt el és önbizalmat ad. Másrészt sikerült fiataljainknak magyar tudását bővíteni, népük, fajtájuk értékét bemutatni, hibáit megvilágítani, a magyarság sorskérdéseit velük megismertetni, hogy ha majd felnőve, új hazájuk társadalmában helyüket elfoglalják, a magyar nemzet eredményes szószólói, nagykövetei lehessenek.

Bócsay Zoltán.

ÖSSZEGEZÉS

Két ifjúsággal foglalkozó intézménye van a magyarságnak, melyre büszke lehet. Egyik a cserkészlet, másik a magyar iskola. Mindkettőt önzetlen emberek teremtették meg. Vezetői minden anyagi érdek nélkül végzik hosszú idő óta nemes feladatukat, a magyar gyermekek nevelését, oktatását és magyarnak tartását.

Alighogy a cserkészlet erősödni kezdett idegen környezetben, megjelentek mellette a magyar iskolák is. Néhány magyar iskola a cserkészletnek köszönheti létezését, mert a kettő egymásra talátsága egészen természetes. Nagyon sok iskoláról nem is tudunk, mert egy-egy lelkes magyar édesanya a lakásán 8-10 gyermeket összegyűjtve, fáradságot, időt nem kímélve foglalkozott kis magyarjainkkal. Ezeknek a gyermekeknek nagy része már idegenben született és a világ négy tájára szóródva ma már szószólói ők is a magyar ügynek. Tudunk arról, hogy az egyetemeken történelemszakos diákjaink Közép-európa és Magyarország problémáit fejtik, középiskolás diákjaink a magyar szabadságharc eszméjéről szónokolnak.

Vajon meddig tud még a magyar cserkészlet eredményes munkát végezni az emigrációban magyar nyelven, ha mindig kevesebb lesz a magyarul beszélő gyermek? Vajon, ki veszi kézbe a magyar nyelvű újságokat és könyveket, ha nem lesznek magyarul beszélő utódok? Kik fogják megtölteni az előttünk kivándorló magyarok által épített templomainkban a padsorokat Istenigéjének hallgatására?

Természetesen, a gyermek először a befogadó ország nyelvét, kultúráját sajátítja el, de egyéniségének kialakításához hozzátartozik szülei nyelvének, földjének, hagyományainak ismerete és szeretete. Ez az, amit ma már az amerikai kormány is szorgalmaz, mert egyetemi tanárok tanácsát kéri, hogyan lehetne az idegen nyelveket megmenteni és kéri a nemzetiségeket, hogy ne hanyagolják el anyanyelvüket, hanem ellenkezőleg: ápolják, tanítsák és terjesszék.

A húszas években az észak-amerikai magyar iskolák némelyike a nyári vakációra Magyaror-

szágról hozatott tanítókat, a clevelandi Szent Erzsébet egyház pedig 600 gyermeket tanított a magyar nyelvre. Az emigrációs élet, szétszóródottságunk és a nemzetiségek elleni politika következménye volt, hogy az ötvenes évekig a magyar nyelvoktatás majdnem megszűnt. Ezen a helyzeten az ötvenes évek elején érkezett tömeg, majd a szabadságharc nyomán bekövetkezett óriási lelkesedés nagyot változtatott. Egymásután keletkeznek egyházi és magán iskolák és az Egyesült Államokban ma már egyetemeken tartanak magyar nyelvi és történelmi előadásokat.

A Magyar Cserkészlet és Iskola egymást kiegészítő mozgalmak. Amíg a gyermek a cserkész foglalkozások folyamán játszva tanul és jelleme közvetve fejlődik, addig az iskolában az ifjú nyelvtani alapot kap, történelmi ismereteit rendszerbe szedi, több időt szentel Magyarországra földrajzára, népi tájegységeire, a magyar mese és mondavilágra. Amit a cserkész összejobbteleken hall, a magyar iskolában felismer és ott szakemberek által kifejtve ismételi. A magyar iskolai szavalóversenyekre tanult versekkel a cserkészlet hazafias ünnepélyein szerepelnek és fordítva, sőt ezekkel a versekkel a magyarságot is képviselik az egyetemeken már bevezetett "Nemzetiségek Napján":

Egyik legfontosabb problémánk a gyermek magyarságtudatának felébresztése, hogy tisztán lássa, miért tanul magyarul. Ezért első dolgunk, hogy diákjainkkal az itt felsorolt gondolatokat megértessük: a) mindenki annyira ér, ahány nyelvet beszél; b) az otthon élő magyar nép, mely nyelvéért, hagyományaiért hőiesen küzd, ezt elvárja tőlünk; c) a magyar nemzet megmaradásának legbiztosabb záloga a nyelve; d) a leggazdagabb nyelvek egyike a magyar; e) szép zengő nyelv a magyar. Mezzofanti bíboros, aki rengeteg nyelvet beszélt, a latin és olasz után a legzengzetesebb nyelvnek jelentette ki a magyart.

Kedves Magyar Szülők! - Elsősorban Nektek köszönhetjük, hogy a cserkészlet és magyar iskola létezhet és eredményes munkát végezhetett az emigrációban. A magyar nyelv ihlető erejét és a magyar kultúra egyéniséget kibontó értékeit sugározzátok gyermekeitekre. A nyugati szabad világ hasonlíthatatlanul enyhébb körülményei között. Gondoljatok arra, hogy a "kettős járom" alatt nyögő magyarság a tiéteknél sokkal nehezebb helyzetben tartja meg gyermekeit magyarnak.

A költő hitével és Istentől könyörgött szívfós kitartással kell életünkben és életünk folytatásában gyermekeinkben meglobogtatni magyarságunkat: a látható és még "Láthatatlan Lobogó"-t.

Dúlt otthonom rég összedőlt,
Kifordult alólam a föld.

Társaimat ár elsodorta,
Mögöttem ég a poklok pokla.

Előttem vad sziklák merednek,
De nekivágnak a meredeknek

.... a Szót,
ezt a szent, tépett lobogót
kitűzöm fent az ormokon
s a csillagokat meglobogatom!

(Wass Albert)

Dr. Papp Gábor, a clevelandi magyar iskola igazgatója

HIREK....

A MAGYAR CSERKÉSZ SZÖVETSÉG ISKOLA BIZOTTSÁGA

III. Tanügyi Konferenciáját 1974. április 27 és 28-án tartja Buffalóban, az International Institute helyiségeiben, 864 Delaware Avenue.

Hivatalos meghívást kaptak a Szövetség gondozásában működő iskolák vezetői és tantestületei, valamint az Egyesült Államokban és Kanadában létesült "Magyar Iskolák" gyakorló pedagógusai.

PROGRAM

Szombat, április 27.

- 11 óra Bevezető előadás: Dr. Ádám János, S.J. - Fordham University
12 óra Ebéd
3 óra Tanterveink két éves kiértékelése és eredményeink alkalmazása.

	Munkacsoportok	Előadók	
1.	Cserkész tanmenet	Pigniczky Lászlóné, Philadelphia	
2.	Clevelandi tanmenet	Solymosi Aladárné, Cleveland	
3.	Torontói tanmenet	Szabó Gyula, Toronto	
5 óra	Vacsora		
6 óra	Munkacsoportok	Előadók	Vitavezetők
a.	Óvodai oktatásunk	Lukács Éva	Mersics Imréné
b.	gyakorlati kérdései	New Brunswick	New York
b.	ABC oktatás problémái és tapasztalatai	Shröder Ilona	Tóth-Solymosi Zoltánné
		Chicago	New York
c.	Alsó fokú oktatás gondjai	Móré Andrásné	Sándor András
		New Brunswick	Somerset
d.	Középfokú oktatásunk örömei, nehézségei	Bocsay Zoltán	Thurner Klára
		Cleveland	Cleveland

Vasárnap, április 28.

- 9 óra Reggeli
10 óra Összefoglaló a külföldi magyar iskolákról. - Bodnár Gábor, a Magyar Cserkész Szövetség Ügyvezető Elnöke
11 óra Külföldi magyar iskolák szövetségének lehetőségei. - Dr. Papp Gábor, Clevelandi Magyar Iskola Igazgatója
12 óra Ebéd

A III. Tanügyi Konferencián elnököl: Dr. Forgách Péter.

ADATOK A HÉTVÉGI CSERKÉSZ MAGYAR ISKOLÁINKRÓL EURÓPÁBAN

Város	diákok száma	tanítók száma	Tanít. idő hetente	Életkor
Köln	40	2	1 óra	6 - 18
Stuttgart	40	3	45 perc	9 - 16
Frankfurt	17	2	1/2 óra	6 - 14
Graz	12	2	1 1/2 óra	6 - 14
Zürich	25	3	1 óra	6 - 9
Párizs	45	3	1 óra	5 - 15

kiscserkész vezetőknek

A Magyar Cserkészzet jövője kiscserkészzetünk minőségétől függ. Ennek tudatában és a kiscserkész munka elősegítésére adunk helyet ennek a rovatnak a VL-ban. A rovat szerkesztője: Vareska Andrea, lcst. 1952 Laurel Hill Rd., South Euclid, Ohio 44121, U.S.A.

A KISCSERKÉSZ PRÓBAANYAG

Jelen cikkemben a kiscserkész próba második részét, a 7-8-9 éves korcsoportnak megfelelő próbákat ismertetem. Azért választottam ezt a korcsoportot elsőnek, mert több mint valószínűnek tartom, hogy a legtöbb csapatban ebben a korosztályban van a legtöbb kiscserkész. - A NAGY JÁTÉK próbanyaga 3 próbából áll: a Piros pajzs-próba, a Fehér pajzs-próba, és a Zöld pajzs-próba. Jellemnevelés, ügyességfejlesztés és magyarságnevelés képezik a próbák célkitűzését s adják meg az alpróbák témáját.

A NAGY JÁTÉK

Célkitűzés:	Piros Pajzs Próba 7-8 év	Fehér Pajzs Próba 8-9 év	Zöld Pajzs Próba 9-10 év
Jellemnevelés:	Igéret Próba	Méhecske Próba	Bagoly Próba
Ügyességfejlesztés:	Ügyes Mókusz Próba	Sátorapraja Próba	Nyíl Próba
Magyarságnevelés:	Gyökér Próba	Törzs Próba	Tölgy Próba

Három év alatt - tíz éves koráig - a kis cserkész megismerkedik a cserkész szellemmel, a cserkészügyességgel és magyarságával, - de csakis az ő színvonalán. Különlegessége a próba anyagának az, hogy nem nagy cserkészetet adunk kicsinyeinknek alacsonyabb színvonalon, hanem egy külön, nekik tervezett kis cserkész programot. - Milyen célt szolgál a kis cserkész programban a próba-anyag? A próba anyag egyike a hét kiscserkész foglalkozási módszernek (a többi hat: kézügyesség, ének, játék, mese, bábszínház és magyarságismeret.) - A VK táborban azt tanítjuk, hogy a hét módszerből legalább hatot használjunk minden kiscserkész összejuvetelen: kézügyesség, játék, mese, magyarságismeretének és a próbaanyag. Mint látni fogjuk, több próba pont magában foglal egy-egy módszert. Például, az Ügyes Mókusz próbában láthatjuk, hogy a g. pont kézügyességgel foglalkozik. Ez ne zavarjon minket; amikor a vezető azzal a próbaponttal foglalkozik, csupán annyit tesz, hogy egy kézügyességi tárgyat készít elő, ami kézügyességnak és a próba pont lebonyolításának is megfelel. Ha olyan próba ponttal dolgozunk, ami egyik módszert sem foglalja magában (pl. Méhecske próba, pont d., akkor természetesen azt külön az összejuvetel alatt átvesszük. - Minden próbának van egy alap gondolata, ami jelzi a vezetőnek, hogy mi is a célja a próbának. A keretmese most van kidolgozás alatt, de addig is, az ügyes kiscserkész vezető megfelelő keret mesével vezet be minden új próbát. A kiscserkész nem vizsga formában próbázik. Minden próba után jelezve van, hogy milyen formában próbáztatjuk a kicsiket. Kiscserkész próbáztatásnál nem pontozunk. Azon kell lennünk, hogy minden gyerek megállja a próbát és így megkapja a próbajelvényt. - A próbákat úgy állították össze, hogy fiúknak és lányoknak is megfelelő legyen. Ha a vezető úgy látja, hogy egy kis órának egy-egy pont nem felel meg, akkor azt kihagyhatja, vagy átdolgozhatja. De feleltélenség lenne egy-egy próbapontot pl. a gyermekvers tanulást, a nép szokásokat vagy az ének tanulást csak azért kihagyni, mert a kicsiknek az egyszerűen nem tetszik, vagy a vezetőnek nehezebbre esik azt a pontot érdekesen leadni. Csak úgy van értelme a próba rendszernek, ha fejlesztik a gyerekek képességeit és adottságait. Természetes, hogy a legtöbb gyerek játszani szeret, de azért egy valamirevaló vezető, aki tudatában van felelősségének és feladatának, a játék mellé be tud iktatni mesét, éneket, kézügyességet és egy-egy nehezebb próba feladatot. A fő az, hogy az összejuvetel érdekes és élvezetes legyen. - Az egy-egy próba ponttal való foglalkozás az összejuvetelből ne vegyen el több időt, mint 10-15

percet. Így bőven marad idő másra. A józan ész azt kívánja, hogy télen vegyük sorra azokat a próbapontokat, melyek szobában is lebonyolíthatók, tavasszal pedig a szabadban lebonyolítható próba pontok kerüljenek sorra.

Vareska Andrea, lcst.

A NAGY JÁTÉK (KISCSEKÉSZ ÉS KISLEÁNYCSEKÉSZ PRÓBATERV)

(Második korcsoport, 7-8-9 év.)

Keret: Bulcsú és Emese a Honfoglalás korában. - Jelszó: Hü maradok!

I. PIROS PAJZS PRÓBA (7-8 év). - Jelvény: Piros pajzs a három alpróba megállása után, bal ingujjra varrva, a három alpróba jelvény alá.

1. Igéret próba. - Alapgondolat: Jellemnevelés. Bevezetés a kiscserkészethez jellemnevelő és szellemi ismeretek alapján. Keret: Bulcsú és Emese megismerik a nemzetség törvényeit és szokásait. Jelvény: Tisztelgő kéz. a) Kiscserkész kézfogás, köszöntés, tisztelgés. b) Kiscserkész törvények. c) Őrs neve, zászlója, a raj, csapat. d) Kiscs. ígéret-tétel szövege és szertartása. e) Kiscs. egyenruha és jelvényei. f) Vezetői nevét, címét, telefonszámát tudja és azt magánál hordja. g) Egyszerű vezényszavak. h) Esti és reggeli imákat ismeri és az étkezés előtti és utáni imákat imádkozza. i) Tud bemutatkozni. Fejből tudja saját lakása címét, telefonszámát és születésnapj dátumát. j) Cserkészinduló első versszakát ismeri. k) Tudja mi a kcs. három jótulajdonsága és igyekszik azok szerint élni. l) A napi jótettet ismeri és megpróbálja élni. Próbázás: Kérdés-felelet.

2. Ügyes Mókus próba. - Alapgondolat: Testi ügyesség fejlesztése, talpraesettségre, rendszeretetre való nevelés. - Keret: Bulcsú és Emese legügyesebb a nemzetségben. - Jelvény: Mókus.

a) Torna gyakorlatok: Bakugrás, híd, bukfenc, kézenállás, gyertya. b) Tud labdával célbadobni. Labdát ügyesen elkap és dob. c) Tud fején egyensúlyozni. d) Tréfás versenyek: Stafétafutás, zsábka futás, talicskázás, hátrafelé futás, négykézláb mászás, bakugrás. e) Teljesítmény próbák: Futás, távolugrás, magasugrás, bakugrás, rejtőzés, megkeresés, mászás, hajítás. f) Kézügyességek. g) Színes ceruzával, vagy krétával színez, rajzol, vonalzót használ. h) Ollóval tud bánni, kis füzetet készít. i) Tud telefonálni, hírt közvetít, üzenetet pontosan átad. j) Tisztaságra törekszik, evés előtt és után kezét mos, arcát, fogait, haját, lábait, körmeit tisztán, rendben tartja, tisztaság tábla. k) Cipőtisztítás. l) Lefekvéskor ruháit rendben elrakja. m) Rendszeret. Ruháit, könyveit, játékeit rendben tartja. n) Fogalma van a helyes táplálkozásról. o) Egyszerű bevásárlást elvégez. p) Ebédhez és vacsorához terít és leszed. q) Étkezésnél illedelmesen viselkedik. r) Tüvel, cérnával bánik. Tübefűzés, csomókötés, gyűszűhasználat, gombfelvarrás, fércelés, gépöltés.

Próbáztatás: Megfigyelés és bemutatás alapján, lehetőleg a szülők bevonásával.

3. Gyökér próba. - Alapgondolat: Magyarságnevelés

Keret: Bulcsú és Emese hűségese a nemzetséghez.

Jelvény: Fagyökér.

a) "Hízekegy" első versszaka és jelentősége. b) A magyar zászló 3 színét és annak jelentőségét ismeri. c) Nemzeti ünnepek. d) Ismeri a Hun-Magyar mondakör alakjait, meséit. e) Megmutatja Magyarországot a földgömbön. f) Magyar mondák. (Kecskeköröm, Tihanyi visszhang, miért kanyargósa Tisza). g) ABC ismerete (verses ABC) h) rövid kis verseket elmond. i) 10 Népdal j) 3 népi játék. k) 1 népi tánc, egyszerű csárdás lépések, bokázó.

Próbáztatás: Kérdés-felelet és bemutató alapján.

II. FEHÉR PAJZS PRÓBA (8-9 év). - Jelvény: Fehér pajzs, a három alpróba megállása után.

1. Méhecske próba. - Alapgondolat: Segítség, örömszerzésre való nevelés, hagyományok tisztelete, természet ismerete és szeretete. - Keret: Bulcsú és Emese meglepetést szerez. Séta a

természetben. - Jelvény: Méhecske. a) Környezetében igyekszik segíteni (takarít, mosogat) b) Családi és egyházi ünnepek magyarázata, hagyományok ápolása. c) Igyekszik örömet szerezni, szüleinek, szeretettnek ajándékokat készíti, név és születés napra, anyáknapjára, karácsonyra, stb. d) Legalább 5 féle virágot ismer, Legalább 5 féle fát leveleiről és tízféle növényt ismer. e) Környéke növényelből gyűjteményt készíti, a gyűjteményben levő növényeket ismeri. f) Őrsével cserepes virágot ültet és nevel. g) Legalább 5 állatot tulajdonságaival, jellegzetességeivel ismer. h) Legalább 5 madarat ismer. i) Természetismereti albumot készíti. Próbáztatás: Bemutatott tárgyak és beszélgetés (megfelelő keretben).

2. Sátorapraja próba. - Alapgondolat: A cserkészismeretek alapjainak megvetése. Keret: Portyal Bulcsú és Emese portyára mennek. Jelvény: Csomó.

a) Legegyszerűbb csomók. b) Három sípjel. c) Három karjel. d) Önmértékek ismerete. e) A nap állása, óra ismerete, órajáték. f) Megfigyelési gyakorlatok: Kim játék, zseb, kézitáska tartalma. g) Legegyszerűbb útjelek. Egyszerű nyomkövetés. h) Ismerkedés a bicskával, szappanfaragás. i) Kis kopjafát farag és azt kifesti. j) Fakardot és pajzsot készíti. k) Egyszerű öltések, gomb felvarrás, terítőt készíti szár, lánc vagy kereszt öltéssel (lányok) l) Babaszobát berendez, díszíti, babauzsonnát készíti. m) Felszerelés tanyázáson. A felszerelés gondozása, rendben tartása. n) Tisztálkodás tanyázáson. o) Titkos kézjelek, titkos írás. p) Mentőjáték. Golya viszi a fiát, horzsolás fertőtlenítése.

Próbáztatás: Kiránduláson, tanyázáson.

3. Törzs próba. - Alapgondolat: Magyarságnevelés, népi értékek tudatos szeretete. Keret: Bátor és családja a törzs nyelvét és szokásait tanulja Bulcsú és Emese segítségével. Jelvény: Lombos fa.

a) A magyar Himnusz első versszaka és írója. b) A kis címet ismeri, azt kiszinezi és megmagyarázza. c) Legalább 5 történelmi alak nevét ismeri és azokról mesét tud. d) Ismeri Magyarország főbb folyóit, hegyeit és a Balatont, 5 várost. e) Le tudja rajzolni Magyarországot. f) Beszéd és értelem gyakorlat. Mesét hallás után elmond. Otthoni, iskolai eseményekről beszámol: Karácsony, Mikulás, nyaralás, stb. g) Magyar szavakat tud írni és olvasni. h) Verset szaval (két-négy versszak) i) 20 népdalt ismer. j) 5 népijátékot ismer. k) Két néptáncot ismer, táncol. Andalgó. l) Legalább egy népi szokást ismer. (Betlehemezés, locsolás..) m) Egy népi tájegységet ismer, és annak a népviseletét is. n) Legalább 3 népi mintát képes megkülönböztetni, mintáról rajzol.

Próbáztatás: Forgószínpadon.

III. ZÖLD PAJZS PRÓBA (9-10 év). - Jelvény: Zöld pajzs, a három alpróba megállása után.

1. Bagoly próba. - Alapgondolat: Jellemnevelés, segítésre, szolgálatkészségre nevelés. Keret: Bulcsú és Emese kitűnnek a törzsben segíteni akarásukkal. Jelvény: Bagoly.

a) A kiscserkész törvényeket tudatosan betartja. b) A kiscserkész jótulajdonságokat tudatosan gyakorolja. c) A kiscserkész ígéret jelentőségét meg tudja magyarázni. d) A napi jótettet találékonyan gyakorolja. e) Tudja ki volt Lord Baden Powell, Gr. Teleki Pál és Kisbarnaki Farkas Ferenc. f) Csapat névadója. g) "Mi Atyánkot" és összejövetel előtti és utáni imákat tudja. h) Egyedül tud készíteni teát, kávé, kakaót, könnyű leveseket. i) Tojást főz, (lágy és kemény), kávé főz. j) Hagymát, burgonyát, sárgarépát tisztít, burgonya paprikást készíti. k) Zsebkendőt, párnahuzatot mos, vasal. l) Megtakarított pénze van. m) Egyszerű természet megfigyelés, állatbarát, növényeket, felismer és

azok neveit tudja. (Állatkert látogatás.) n) Madárodút épít, udvaron elhelyez és megfigyel.

Próbáztatás: Fordószínpad kiránduláson (szellemi és gyakorlati)
Bemutató (madárodú, mosott, vasalt holmi).

2. Nyíl próba. - Alapgondolat: Ügyességfejlesztés, gyakorlati kiscserkész ismeretek.
Keret: Bulcsú és Emese megmentik egy bajba jutott társukat.
Jelvény: Nyíl.

a) Egészségvédelem	b) Mentőjáték; háromszögű kendő használata
c) Lopódkodni tud.	d) Számjáték
e) Világtájak ismerete, tájékozódási vers.	f) Tornagyakorlatok: Otthon reggeli torna.
g) Kővel, labdával, bottal célbadob.	h) Ugrókötélen legalább 15-ször ugrik előre-hátra
i) Flúk ostort készítenek, amivel tudnak durrogtatni.	
j) Lányok tarisznyát készítenek, rátétes hímzéssel gépöltéssel.	
k) Tudja mit kell vinni kirándulásra.	l) Nyilat készíti, azt használja, célbalő.

Próbáztatás: Kiránduláson, akadályversenyen.

3. Tölgy próba. - Alapgondolat: Népi és magyarságismeret fejlesztése.
Keret: Bulcsú és Emese más törzsnél látogatóban dicsőséget hoznak nemzetségüknek tudásukkal, hitükkel és hűségükkel.
Jelvény: Tölgyfalevél.

a) El tudja mondani és énekelni a három nemzeti imádságot: Himnusz, Hiszekegy, Szózat költőit ismeri	
b) Ismeri a 3 színű zászló történetét, ismeri a zászlót, és lobogót, a kis címet, tudja miért és hogyan kell a nemzeti imáknak, jelvényeknek a tiszte-	c) A magyar történelmi ismeretek fejlesztéséhez tudja összesen 10 történelmi alak nevét.
d) Ismeri Magyarország földrajzi elnevezéseit: Alföld, Dunántúl, Felvidék, Erdély, Délvidék, 10 vidék legjellegzetesebb városát.	e) Tölbamondás után 10 mondatot leír.
f) Legalább egy nehezebb verset elszaval és ért.	
g) Összesen legalább 3 népdalt ismer.	h) Eljár egy nép táncot (kanásztánc, leánytánc).
i) Összesen 10 népi játékot tud.	j) Tud három játék kiszámolót.
k) Népviselőket ismer legalább 3 vidékről	l) Tábortűzön vagy más előadáson 3-szor szerepel.

Próbáztatás: Táborban, forgószínpadon és bemutatás alapján.

MEGJELENT a nyolc kötetre tervezett magyar nyelvkönyv sorozat első kötete a Torontói Magyar Iskolák kiadásában:

kismagyarok első könyve

120 oldal

Ára: 5 USdollár

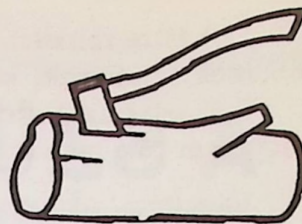
A könyv kitűnő segédeszköz a hétvégi magyar iskolák tanítói és tanulói számára.

Megrendelhető: a Cserkész boltban, P.O. Box 85, Grafield, N.J. 07026

Az Én Módszerem

Hogyan kell bánni a lógósokkal?

Lehet, hogy a kiképzés egyhangú és unalmas.

A hiba benned is lehet.

Változtass ezen! Lehet, hogy nincs alkalom,

hogy a fiúk "kiereszthessék a gőzt", hogy kitombolhassák magukat. Iktass be az összejeövetel-re olyan részt, amelyben kiabálhatnak és ugrálhatnak.

Lehet, hogy nincs játék, vagy verseny. - Lehet, hogy a fiúval szót kell értened. Találd ki gondos utánajárással, vajon nincs-e valami baj a kulisszák mögött. Látogasd meg a lógóst odahaza, ha hiányzik és rá fogsz jönni, mi a baj.

Mielőtt több keményebb s hathatósabb módszerrel próbálkoznál, adj a lógós mellé egy jó cserkészt, hogy legyen együtt vele egy, vagy két hónapig és legyen rajta, hogy megjavuljon.

Ha mindezek csődöt mondtak, lehet, hogy a lógós a hibás.

Két főfajtája van a lógósoknak. Az egyik az unalmas és nehézkes fiú, aki nem törődik a parádékkal, rendetlenül öltözködik és nem akar dolgozni; a másik a lármás, izgága, kicsit talán csibész fiú, aki gyorsan tud tanulni, ha akar, de rendszeren minden energiáját és leleményességét arra szánja, hogy különös próbáljon lenni, vagy hogy a többieket izgassa és zavarja.

Különböző lehetőségei vannak a lógósok mindkét fajtájával való bánásmódnak. Előbb azonban egészen biztosnak kell lenned, hogy ő a hibás és nem a kiképzési mód.

Biztos vagy benne, hogy a csapatnak munkája érdekes és magával ragadó és hogy van határozott célja? Biztos vagy benne, hogy a cserkészt nem teszi tönkre egy veszekedve beszélő cserkészvezető, vagy őrsvezető, aki túlságosan sokat vár a fiútól és nem elég türelmes? Ha nem meríti a lógást semmi ilyen, próbáld meg ezt a három módszert.

1. Az élénk fickó gyakran megjavul, ha felelős munkát adsz neki. Ez a mód veszélyesnek látszik, de hatásos.

2. Add a lógósnek a legérdekesebb és legvonzóbb részét a munkának, amit nem találhatsz. Képezzen ki egy újoncot. Juttass részt neki az őrsi versenyben és éreztess meg vele, hogy az őrsnek a becsülete attól függ, hogy ő megteszi-e a magáét. Azután adj melléje egy jóvágású cserkészt, hogy biztassa, hajtsa és támogassa őt.

3. Ha minden más eszköz csődöt vallott, hathatósabb eljárás mód válik szükségessé.

Itt van a büntetés, amellyel nem lehetünk egészen kibékülve. (A lógós esetének először az őrsi tanács elé kell kerülnie; ez kiró valami dorgálást, vagy büntetést (ha ők gondolhatnak ilyenre is). Ha a lógás folytatódik, az esetet a raj (csapat) tanács elé lehet vinni. De ha az eset egyszer erre a fokra eljutott, akkor a fiúnak cserkésztestvéreihez való viszonya megromlott. A cserkészek nem azért vannak, hogy ítélkezzenek egymás fölött és hogy büntesse egyik a másikat.

Végül szükségben az őrs visszautasíthatja, hogy egy fiú tovább is közéjük tartozzék és én nem látok más büntetést e között és a megdorgálás között. (Egyet biztosan érzek és ez az: hogy minden esetet maguknak a cserkészeknek kell megpróbálni elintézni és megbüntetni, habár a vezető jelen lehet és elmondhatja, hogyan gondolkozik az esetről.) (folytatása a 26. oldalon)

A SZÜLŐ ÉS A PARANCSNOK

Miről beszéljessen a parancsnok cserkészének szüleivel? Mik azok a témák, amelyek egyformán érdeklik a cserkésztestet és a szülőt? Melyek azok a problémák, amelyeket csak közösen tudnak megoldani?

Jól tudja minden csapatparancsnok, hogy a gyermeket nem szakíthatja ki természetes talajból: a családból. A gyermek, amikor a csapatba lép, magával viszi gyökereit is, családját minden hibáját és erényét; az öröklött hajlamok egész ös-bozótját, apja, anyja temperamentumát; - azt mondhatnám, magával viszi a család végzetét.

Ha ez így van, a parancsnok nem dolgozhat függetlenül a szülőtől. A cserkésznevelésben való együttműködés problémáira szeretnék e rövid cikkben rámutatni.

A szülő és a parancsnok között más a viszony, mint a szülő és a tanár között. Az iskolában a szülő önkéntelenül is a védekezés álláspontjára helyezkedik. Egyik oldalon áll a diák szegényes vagy gazdag arzenáljával, jó vagy rossz tulajdonságaival, a bizonyítvány úrlapjával; - s mellette áll mint hátvéd, a szülői éberség. Másik oldalon áll a tanár s az iskola összes igényével, amelyeknek érvényt akar szerezni. Az ütközőpont: megfelel-e a gyermek? A kalkulus s a viseletjegy körül forognak az érintkezés kerekai.

Mennyire más a helyzet a cserkészletben! Itt az egész gyerekről van szó: a veleszületett és szerzett erények s hibák, lappangó tehetségek, kibontakozni készülő akaratok komplexumáról: - a jellemről s a gyermek százpercentes számbavételéről.

A szülőnek s a parancsnoknak - ha már fölavatták a cserkészt - közös ügyeik vannak. Közös kincs lett a gyermek s közös ügy a gyermek nevelése. Ebből a helyzetből önként adódik a témák végeszakadatlan sorozata: mit beszéljen meg a parancsnok a szülővel. A parancsnok találja meg a hangot az édesapa s az édesanya szívéhez, hogy beszélgetésük őszinte és gyümölcsöző legyen.

S a szülővel való beszélgetés akkor lesz gyümölcsöző, ha a parancsnoknak sikerül az apát cserkész-papává, az édesanyját cserkész-mamává nevelni. A vérbeli cserkésztest nem állhat meg a gyermeknél: tovább megy s meghódítja, átalakítja a szülőt is. Munkájának eredményét megérzi a család: ott is gyúr, alakít, javít. Mintegy új táplálómagokat visz át a talajba, amelyből a cserkésze kinőtt.

A szülővel való beszélgetés legelső legértékesebb eredménye ez legyen: Értse meg a szülő, hogy a gyermek most más, mint azelőtt volt, vagy mintha nem volna cserkész. Amikor a gyermekét fölavatták, fejére tették a cserkész sapkát, szívére illesztették a lilium szimbólumát s amikor törvénynek ismerte el a cserkész-tízparancsot: akkor gyermeke új típus lett. A szülőnek ismernie kell gyermekét ebben az új cserkész mivoltában is. Röviden szólva: a parancsnok minden adandó alkalommal vigye át a szülő tudatába ennek az új ember-típusnak az ismeretét.

Ha ez a bemutatás sikerül, könnyen megy a többi.

A "többi"-nek az élén áll a cserkésztesttörvények megtanulása. A szülőnek tudnia kell, hogy gyermeke mire tett fogadalmat. Ha ismeri a cserkésztesttörvényeket, akkor tisztában van azal is, milyen igényekkel léphet föl fiával-leányával szemben s hogyan kell vele bánnia? A

szülőnek tudnia kell, hogy a cserkészzet eszközeivel hogyan hathat gyermekére; - s meg kell tanulnia a cserkész-hangot, hogy szólni tudjon hozzá ezen a hangon.

A legfontosabb témák ezek:

Mint adjon a szülő alkalmat arra, hogy gyermeke a tíz törvényt otthon érvényesíthesse.

Adott esetekkel kapcsolatban külön megbeszélés tárgyává kell tenni minden egyes törvényt.

A szülő ellenőrizze gyermeke igazmondását: - ha vét ellene, figyelmeztesse az első törvényre s fogadalmára. Ha a szülő szóról-szóra idézi gyermeke előtt az egyeneslelkűség s igazmondás törvényét - s ezt mondja: "Nem vagy igazi cserkész, ha hazudsz" - akkor egészen bizonyosan elevenére tapint cserkészváltára büszke gyermekének. Ez a cserkészzet varázsa, amely összefügg lényegével, az önkéntességgel, az önként vállalt kötelességek nemességével. Ugyanilyen módon szoríthatja rá gyermekét a szülő a kötelességteljesítésre, a testvérrel való együttérzésre; a rosszkedv legyőzésére; a lovagiasságra a gyengékkel szemben; a készséges engedelmességre; a tisztaságra.

Meg kell beszélni, mint tegye lehetővé a szülő, hogy gyermeke a cserkészzetben tanult ismeretet, kezűgyességet otthon átvihesse a praktikus életbe. A szülőt rá kell vezetni, hogy cserkészgyermekét jó értelemben "kihasználja", cselekedtesse s tetteit a cserkészzet szempontjából bírálja el. Adjon alkalmat a segítségre: - nem a segítés haszna miatt.

A gyermek "segítése" pedagógiai tény, bár lehet gazdasági előny is. A cserkész örömmel dolgozik, ha édesanyja vele javíttatja a széklábat, a villanyt, a kis testvérek játékait, ha tüzet rakat vele s engedi, hogy a főzésnél segíthessen, vagy megbízza, hogy a szobát ő díszítse furt-faragott alkotásaival. A cserkészgyermek "alkotásai" lényegben értékesebbek minden kínai porcelánnál s perzsa szőnyegnél. A cserkész-szülők ezt megértik.

Beszéljük meg a szülőkkel a napi jótett kérdését is. Hívjuk fel a figyelmüket a "használható gyermek" legtermékenyebb erényére, a napi jótett következetes keresztülvitelére. Ha a parancsnok ismeri cserkésze otthonát, igen sok jótanácsot tud adni e téren a szülőnek is az apróságok fontosságára; - hogy a Mont-Blanc megmászása is lépésekből áll.

Visszatérő problémája legyen megbeszéléseinknek a nagy komolyság, amellyel a család cserkészgyermeke tevékenységét vegye. Nagyon sok cserkész valóságos mártirja a leki-csinylésnek, a semmibevevésnek. A gúny a lélek mérge, elkábít, legyengít; ernyesztő hatása megbénítja a tevékenységre kész erőket.

Akárhány szülő játéknak veszi a cserkészzetet s eszerint bánik gyermekével. Nem szabad különködésnek, hóbortnak minősíteni a cserkész viselkedését. A szülő vegye komolyan gyermeke minden megnyilatkozását, a cserkészzetnek még a külsőségeit is: egyenruhát, felszerelést, a tisztelgést, stb. A szülőnek éreznie kell, hogy gyermeke kezében a főzőkanál vagy a trombita a nagy célokra való nevelés eszköze.

A cserkésszel éreztesse a szülő, hogy tiszteli benne a különb emberfiókat. Jól vessük a szülő szívébe legszentebb kötelességét: gyermeke jelenlétében ne tegyen vagy mondjon olyasmit, ami gyermekében a cserkészt sértené. A valódi cserkész csakugyan tiszteletre méltó!

Külön megbeszélés tárgya lehet az otthoni fegyelmelés, büntetés. A szülőt világosítsa fel a parancsnok, hogy a cserkészzet milyen fegyelmező eszközökkel rendelkezik; mik az általános elvek, mi a csapat életében a gyakorlat. Az otthoni büntetéseknek is cserkész-

szerűeknek kell lenni. Alapelv: nem szidni, hanem lelkesíteni a jóra; - nem lehangolni, elkedvetleníteni, hanem buzdítani; nem megszegyeníteni, hanem a szeretet erejével hatni.

A gyermeknek tehetsége szerint való foglalkoztatása is a súlyosabb témák közé tartozik s összefügg a helyes pályaválasztással. Ne rontsa el otthon a szülő azt, amit a cserkészlet e téren művel a gyermekkel és a gyermekben. Ez a foglalkoztatás gyakran összeesik a cserkész játékkal. Ezért beszélnünk kell a cserkészjáték pedagógiai értékéről is. E játékok célja valamilyen képesség fejlesztése, lappangó erők előhívása és működtetése.

Végtelenül fontos a gyermek alap-jellemének a kikutatása. Ez a szülőkkel való őszinte megbeszélés eredménye. Az apa, az anya olyan fölvilágosításokat adhat, amelyek a legnagyobb homályt eloszlatják. Természetesen a szülő és a cserkésztiiszt között intim viszonynak kell lennie, hogy a kényes problémák szőnyegre kerülhessenek. Ilyenek bizonyos családi nyavalyák: belső diszharmónia, egyenetlenség, válás, vallási és erkölcsi téren való nézeteltérések, stb. Gyakran megesik, hogy a család mätelyező légkörének a rontó hatását a cserkészletnek kell ellensúlyozni. A cserkészparancsnoknak joga van ilyen családi titkokat is megismerni, természetesen kellő diszkréció mellett. Így ismerheti meg a millőt, amely percről percre befolyásolja a cserkészét. A parancsnok sokkal tovább mehet, mint a tanár.

Ugyanilyen kényes kérdés a tisztaság kérdése is. A szülő s a parancsnok kölcsönösen sok fölvilágosítást s útbaigazítást adhatnak egymásnak. De a nemi kérdés megoldásánál nem szabad figyelmen kívül hagynunk az egészséges cserkész pedagógiai elveket.

Beszélgessen a parancsnok a szülővel a gyermek barátairól, olvasmányairól, azok ellenőrzéséről; a mozilátogatásról, a színházról s minden egyes esetben mondja meg, mit tart helyesnek, mit helytelenít a cserkésznevelés szempontjából. Lassanként átalakítja a család fölfogását s a szülők is megtanulnak cserkész-szemmel nézni könyvet, színpadot, mozivásznat s kirakatot.

Ha valamelyik cserkészünk ellen az a panasz, hogy túlfűti a mozdonyát, hogy iskolai vagy egyéb kötelességeit elhanyagolja a túlságba vitt cserkészkedéssel, - ezt is meg kell beszélni a szülőkkel s kölcsönös megegyezéssel alkalmazzuk a féket vagy a szellentyűt.

Azt is tartsa számon a szülő, hogy cserkészgyermek teljesíti-e a cserkész-kötelességeit: jár-e gyűlésekre, kirándulásokra, stb.

Táborozás előtt fogalmakat kell tisztázni: mi a cserkész tábor lényege, értéke, nevelő hatása.

Ha a cserkészparancsnok kellő gondot fordít a szülőkre is, meglesz az eredmény.

R. K.

(folytatás a 23. oldalról)

A jelöltnek a legelső pillanattól kezdve meg kell tanulnia, hogy engedelmeskednie kell az őrsvezetőnek és az őrsvetető sose tehet ez alól a szabály alól kivételt, különben vége a hatalmának.

A csapat szabályai, a személyes tisztaság, a szabályos, takaros és csinos egyenruha, bármely jó szokás amire súlyt vetsz, pontosság, tagdíj fizetés: mindezek a dolgok a tökéletes fegyellemmel együtt megtarthatók, ha a legkeményebben klerőszakolod a legelső pillanattól fogva, ahogy a fiú az őrshöz betette a lábát. Ha az őrsvetető elnéz néhány fegyelem sértést, az eredmény az lesz, hogy egyre több fegyelemsértés történik és a fegyelem eltűnik.

(Fordítás Lewis angol cst: Hogyan kell vezetni egy őrshöz? c. könyvéből.)

Dr. Bátor József

Magyarságnevelésünk céljai és eszközei II.

A Vezetők Lapjának 28. számában megjelent hasonló című cikkem egyik célja az volt, hogy vitaindító legyen abból a célból, hogy ebben a - számunkra alapvető - kérdésben kezdjünk el egy újraértékelést, amivel ki tudjuk alakítani ill. újrafogalmazni az elkövetkezendő időkre a céljainkat, amiből kidolgozhatók ill. amik szerint formálhatók a módszereink.

Cikkemre jött válasz levelek formájában is, és ezen kívül Vareska Andi válaszolt a V. L. 29-30. számában. Remélem még lesz további vélemény is. Most az ő gondolataira szeretnék reflektálni, és egy kicsit tovább fűzni ennek kapcsán a magamét.

Andi megismétli előző álláspontját, hogy a "kultúrmagyarságot" tartja cserkészetünk végcéljának, de ezt nem tekinti passzív valaminek, hanem igenis aktívnek, és beleértelmezi a magyarság idekinti (alkalmi) szolgálatát. Ebben az utóbbi értelemben már tényleg kiléptünk a teljesen passzív helyzetből, de ez tulajdonképpen már az a második fokozat, ami az én cikkemben Szappanos Tamás meghatározásával van összekötve. (A könnyebb hivatkozás céljából adjunk ennek a második fokozatnak is egy nevet mondjuk: "aktív támogató magyarságnak").

Ahogy azt első cikkemben hangsúlyoztam is, Andi előadását csak a V. L. -ban megjelent kivonatból ismerem, amiből egyáltalán nem volt nyilvánvaló, hogy ő gondolt ilyen idekinti aktív kiállásra. Ha mondanivalójának eredeti formája ezt is tartalmazta, akkor véleményünk máris sokkal közelebb áll egymáshoz, de természetesen a végcéllal kapcsolatban továbbra is vitában maradunk. Egyébként itt szeretném megjegyezni, és hangsúlyozni, hogy a "kultúrmagyarság" célt egyáltalán nem becsülöm le, és a vele kapcsolatos munka nehézségeivel és egész embert kívánó erőfeszítéseivel nagyon is tisztában vagyok, csak éppen nem tekintem a végcélnak. Mint ahogy az ember azzal nem becsüli le az elemista oktatást, és nem kisebbiti az elemista tanítók munkájának érdemeit, hogy a jók számára az egyetemi diplomát tekintti a végcélnak.

Andi valószínűleg maga sem gondolja egész komolyan, hogy az én cikkemben felvetett "országépítő és apostol" célt ill. hivatást a FELSZABADÍTÓ BIZOTTSÁGOK... stb. hatáskörébe utalja. Ezek a szervezetek igen becsülésre méltó munkát végeznek az anyaországi és kisebbségi sorban élő magyarság sorsának figyelemmel kísérésében, problémáik ismertetésével, adatok gyűjtésével és feldolgozásával, stb. de semmi szín alatt sincsenek felkészülve arra, hogy világviszonylatban magyar ifjúsági elitnek szellemi iránymutatást, ösztönzést és gyakorlati felkészítést adjanak egy ilyen munkához vagy hivatáshoz.

A fentieket leszámítva Andi érve a "Honfoglaló és országépítő" magyarságnevelési céllal kapcsolatos nemleges álláspontjára lényegében az, hogy az egy olyan cél, ami számunkra túl nehéz, tehát kár is megpróbálni. Mint kifejti (és ezt mint tényt nem is vitatom) elemi magyarságnevelési problémák tömegével küzdünk úgy helyi mint szövetségi viszonylatban nemcsak a cserkészeknél általában, de sok fiatal vezetőnél is. A konklúzió: (és ez az ami vitatható) magasabb célt mint a kultúrmagyarság nem tűzhetünk ki!

A fenti konklúziónak két szempontból szeretnék ellentmondani: Első szempont: Még ha tényleg olyan rosszul állunk is általánosságban nem kötelességünk-e nekünk kezünkbe fogni vagy megkeresni azt a kis adottságot, amit Andi a Felszabadító Bizottságok hatáskörébe utal,

és megpróbálni a majdnem lehetetlent. Eredeti cikkemnek lényegében az volt az egyik vezérgondolata, hogy a történelem számtalan példát mutatott már arra, hogy maroknyi, céljaiban hívó, a feladataira felkészült ember teljesen reménytelennek ítélt feladatokat volt képes megoldani váratlan történelmi adottságok kihasználásával. De ha nincs, aki hisz, és aki fel van készülve, akkor a legcsodálatosabb vagy mondjuk így hogy csodával határos adottság is kihasználhatatlannul fog tovatűnni. Egyébként a cserkészek "légy résen" jelszava (főképp az angol formában: "Be prepared") lényegében hasonló mondanivalót tartalmaz. Én a cikkemben a modern Izrael történetére hivatkoztam, de hivatkozni lehetne arra a kb 30-40 fiatalemberre, akik kiléptek a csatáros, szürke elhagyott pesti utcára a Pilvax kávéházból ama bizonyos március 15-e reggelén 1848-ban, akiket nem várt semmiféle lelkes tömeg, mint azt az utókor elképzei, akiket egy-két arra vetődött járőkelő méltatott legfeljebb futó pillantásra. És hivatkozni lehet arra a 12 férfire, akik közel 2000 évvel ezelőtt elindultak egy új hit nevében. És a történelmi példákat lehetne még hosszan sorolni, ahol az elért célok az induláskor minden józan emberi számítás szerint a lehetetlenség határán mozogtak.

A második szempont: Tényleg olyan rosszul állunk-e, hogy az "apostol és országépítő" cél számunkra az emberi lehetetlenség határán mozog? Illetve, hogy a pillanatnyi súlyos elemi magyarságnevelési és tanítási problémáink eleve kizárják-e azt, hogy egy ilyen magas célt tűzzünk ki.

Ezeknek a jelenlegi magyarságnevelési problémáknak a súlyosságát e sorok írója sem akarja lekicsinyelni, vagy akárcsak átsiklani felettük, (ez az amiről nem beszélünk alapon). Mikor ezt a cikket írom, már több mint négy éve egyfolytában csapatparancsnok vagyok (bár valószínű, hogy mire a cikk megjelenik már nem leszek az) egy olyan helyen: San Francisco, ahol aránylag igen kis létszámú magyarság él, igen nagy létszámú amerikai metropolis óriási területén szétszórva, ahol - legalábbis részben - ezen nehéz adottságokból kifolyólag számos magyar kezdeményezés: magyar iskola, egyesületek, stb. egymás után futottak zátonyra az elmúlt években és szűntek meg teljesen, vagy pedig csak egész csökkentett formában, vagy névlegesen működnek. Itt is a cserkésznek kellett például magyar iskolát alapítani, mert a másik megszűnt.

Kerületi parancsnok helyettes is lévén közvetlenül ismerem más csapatok helyzetét és problémáit is, és ilyen minőségben tartottam magyar nyelvvizsgákat is a közelmúltban. Szóval nem élek és nem is élhetek illúziók világában. De a sok és növekvő magyarságnevelési probléma mellett látok mást is. Érdekes módon számos helyen észlelhető tünet (nem állítom, hogy mindenütt), hogy egy új magyar tudás szempontjából jobb fiatal generáció jönbe növekvő számban a cserkészetbe. Ennek a jelenségnek van logikus magyarázata is, aminek részletezése azonban túllépné a jelen cikk kereteit. De függetlenül ettől az egész új generációtól a legtöbb csapatban máris van egy aránylag kis - de egyáltalán nem elhanyagolható rétege a cserkészeknek, ahol a szülők az átlagnál sokkal komolyabban veszik a magyarságnevelést: nyelvtanulást és öntudatra való nevelést egyaránt. Ez a kis csoport rendszerint nagyságrendileg áll ilyen szempontból a csapat többi tagjai felett. Ezek közül sokan voltak, vagy aktív cserkészvezetők vagy magyar iskolai tanárok gyermekei, és az idősebbek közül jónéhányan eltöltöttek legalább néhány esztendő Burg Kastl-ban. Ezeknek a gyerekeknek a magyar tudása nagyon jó, még akkor is, ha egymás között könnyebben beszélnek a befogadó ország nyelvében.

És mindezen túl még van egy másik aránylag új tünet: egyre több gyerek megy egész nyárra haza nyaralni Magyarországra, sőt ma már nem egy olyan is akad, akiket a szülők hazaküldenek egy egész évre iskolába. A cél nem szükségképpen magyarság nevelés, hanem családi okok, stb.

Hogy ezt az utóbbi jelenséget ill. fejlődést valaki helyesnek tartja-e, vagy sem, ez egyéni felfogás kérdése, de ez egy olyan fejlődés, amibe a cserkészvezetőknek nincs számottevő beleszólásuk és aminek van ill. lehet különböző negatívuma és pozitívuma, de ami egy olyan, az elmúlt évek által hozott fejlődés, ami előreláthatólag sokáig velünk marad.

Ezeknek a gyerekeknek pedig mást jelent már Magyarország mint azoknak, akik az ötvenes és hatvanas években nőttek fel, legfeljebb néhány képből ismerték Magyarországot és jó esetben is csak késői fiatalságukban vagy felnőtt fejjel jártak ott akadozó magyar beszédképességgel egy-két hétre. Ennek az új generációnak nem egy tagja jobban ismeri a pesti körutakat, vagy valamelyik magyar kisvárost, mint annak az amerikai (stb) metropolisznak a "Downtown"-ját, aminek környékén él, rendszerint egy jól elszeparált kertvárosban (Suburb). Ezeknek rendszerint van otthoni magyar baráti körük, és jól ismerik magyarországi rokonukat. A dolgok ilyen alakulását lehet helyeselni vagy helyteleníteni, de tudomásul nem venni, azt nem!

Andi által elénktárt helyzet tehát a kérdésnek csak az egyik oldala. Nem kétséges ő a zömről beszél, akiknél bizony a cserkészgyakorlat gyakran nem más mint ingyen "babysitter" szolgálat, vagy ahol a szülők ezzel akarják megnyugtatni a lelkiismeretüket; akikkel a vezetők vívják az ideg- és lélekölő, háládatlan szélmalomharcot, mert sokszor a szülő mikor odajön hazavinni a cserkészfoglalkozásról a gyereket még a cserkészvezető jelenlétében is angolul szól a gyerekekhez. Ezek azok, akik éppen nem elég gyengék még magyarból ahhoz, hogy az ember azt mondja nekik, hogy fiam (vagy lányom) menj Isten hírével oda, ahol még látsz valami magyart, de ahol már nem követelik tőled, hogy dolgozz a magyar tudásért: vasárnapi iskola, gyerek tánccsoport, stb.

És azután vannak a jobbik esetek (és ezek azok, akikre lényegében Andi méretezi a feladatot) akiket többé-kevésbé a nagymama otthon megtanít magyarul, vagy ahol a szülők nem akarják, hogy a gyerek teljesen elszakadjon az ő múltjától, otthonmaradt családjuktól, és ezért többé-kevésbé rendszeresen legalább beszélnek hozzá magyarul, és esetleg elviszik időnként magyar templomba, összejövetelekre is. De akiknek a magyar nyelvtudása azért messze alatta van a koruknak megfelelő általános intelligencia szintjükön, és ezért rengeteg dolgot csak a befogadó ország nyelvén képesek megérteni (és pláne kifejezni).

Az aránylag kis létszámú magyarul jól tudó csoport, és e között a zöm között általában egy átmenet nélküli széles tudáshézag van, és közbenső tudású gyerek alig létezik. Mindezt elég jól mutatják a nyelvvizsgák eredményei is. Ez a helyzet az első pillanatban talán meglepő pedig lényegében eléggé természetes. Azok, akik elég korán megkapták a szükséges magyar tudást ahhoz, hogy lépést tartsanak nyelvileg a saját általános tudásuk fejlődésével, azok már tulajdonképpen a saját tudásgravitációjuk segítségével mozognak. Azok akik élvezni tudnak egy magyar mesét vagy előadást, akiknek egy magyar könyv elolvasása nem nehéz iskolai feladat, hanem élvezhető olvasmány számba megy, azoknak a nyelvkészsége - ha nem is minden noszogató nélkül - de alapjában véve természetesen (vagy szó szerint értelmezve: "játszva") tud fejlődni. Aki már egyszer nagyon elmaradt, annak a lejtőn felfelé kell gyorsítani ahhoz, hogy utolérje magát. Ehhez pedig óriási "akarat-lőerő" többlet van szükség mind a gyerekek mind a szülők részéről.

Szóval adva van egy csoport, kis létszámú ugyan, de úgy látszik potenciális növekedési lehetőséggel, akik lényegesen különböznek attól a zömtől, amit Andi mint átlagot tekint, és akiket épp ezért hosszú távon hiba lenne a többiek mértékével mérni, és akiknek épp ezért meg kell próbálnunk többet adni nemcsak tudásban, de szellemben és célkitűzésben is. A vezető-

képzésünk nagyrészt ezt a csoportot is magában foglalja, (de természetesen sok mást is) de ennél a pontnál nem kell ill. nem szabad megállnunk. Az átlag vezetői szintnél és célkitűzésnél többet kell tudnunk azoknak adni, akik erre érettek ill. képesek.

A V. L. 29-30. számában megjelent cikke végén Andi ezt írja: "... ha a kultúrmagyarság nevelését sikeresen és teljesen át tudjuk adni, akkor meglett korukban természetesen, hogy lesznek közülük, akik a magyar sorsnak aktív "apostoli és országépítő szerepét vállalni fogják." Itt már véleményünk még közelebb került egymáshoz, csupán abban térünk el, hogy én úgy érzem, hogy ha mi az elsőrendű céljaink közé felvesszük az "apostoli és országépítő munkát" és annak irányában tudatosan dolgozunk, akkor "meglett korban" - amit én úgy értelmezek, hogy abban a korban, mikor egy fiatal ember (férfi vagy nő) már komolyan elindul az életcéljai felé - sokkal többen lesznek és felkészültebben és ennél fogva eredményesebben tudnak majd dolgozni azok "AKIK A MAGYAR SORSNAK AKTIV "APOSTOLI ÉS ORSZÁGÉPÍTŐ SZEREPÉT VÁLLALNI FOGJÁK"... És ez a mennyiségi és minőségi differencia sorsdöntő lehet!

Csoboth Tamás

MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK KONFERENCIÁJA EURÓPÁBAN

Bonn, 1974. február 22-24.

A konferenciát Dr. Némethy György M. Cs. Sz. elnöke nyitotta meg az európai kerületi parancsnok, Kölley Gyurkabá kérésére. Némethy Gyurkabá bevezetőjében köszöntötte a megjelenteket s rámutatott a cserkészvezető feladatának szerepére a külföldön élő magyarság életében. Szavai után Bodnár Gáborbá a M. Cs. Szövetség ügyvezető elnöke szólt amegjelentekhez tolmácsolva a központ vezetőinek szeretetteljes üdvözleteit. Ezután Nickl Károly cserkésztszít, a konferencia ügyvezetője felkérte az első előadót előadásának megtartására. A konferencia előadó: Tóth Angelika nővér Frankfurtból, Nickl Károly Hollandiából, Dr. Dévény István Svájcban, - előadásaikban a cserkészmunkát érintő fontos témákról, - a magyar nyelv szerepéről, a fegyelemről, a vallásos nevelésről beszéltek. A közös ebédet, melyen már 110-en vettek részt, szintén megbeszélésekre használták fel a konferencia résztvevői. A délutáni előadások a kiscserkészekről, majd gazdasági ügyekről szóltak s ezt követően Szabó Ödön helyettes kerületi parancsnok ismertette a nyári vezetőképző táborok rendjét, követelményeit s adott útmutatást az arra való felkészülésre. Mind minden konferenciáról, - úgy erről sem hiányozhatott a vidámság! A vacsora után a nyári és téli táborok színes filmjei kerültek bemutatásra, majd a nóta, a dal csengőhangjai töltötték be a házat... Aztán a kastli gimnázium leánycsapatának tagjai mutattak be népviseletben pár szép táncot. A vidámság perceit Bodnár Gáborbá és Klement Kornélbá fűszerezték tréfás előadásukkal, majd lévén farsang, táncra perdült a konferencia apraja-nagyja.

Vasárnap reggel a kápolnában közös istentiszteleten vettek részt a résztvevők, ahol Kardos István kastli hittanár szólt kedves szavakkal a vezetőkhez. Délelőtt fontos tanácskozások, - csapatparancsnoki értekezlet - voltak, míg a fiatalabbaknak a csapat évi munkatervéről, a szoba-kiránduló cserkészlet formáiról voltak előadások, melyeket értékes hozzászólások követtek. Délben, Dr. Némethy György és Bodnár Gábor búcsúszavai után, Gyurkabá emlékeztetett meg Mindszenty József bíboros úrról méltatva érdemeit és felolvastva a hozzá küldött köszöntő és hűségünkről biztosító levél szövegét. - A cserkészvezetői konferencia, melynek célja az értékes előadásokon kívül a kilenc országban élő és dolgozó vezetők kapcsolatainak megerősítése is volt, - hasznos eredményekkel zárult és lekesedést, erőt adott mindenkinek a további cserkész jó munkához!

Kornélius.

(folytatás a 2. oldalról)

2. A tábori misék, istentiszteletek, csendespercek és egyéb áhítatgyakorlatok sokat segíthetnek ezen a téren. Megvagyok győződve, hogy sok fiatal szíve nyílt meg élete mélyebb értelme, végeredményben Isten felé (akkor is, ha nem szeretik ezt a szót, - s valljuk meg őszintén, sok fiatal - és öreg - "Isten" fogalma karikatúrája az élő Isten valóságának) egy szép, élményekben gazdag tábori istentisztelet alkalmával, még akkor is, ha csak "parancsszóra" is mentek oda eredetileg.

3. Nem szabad azonban a vallásosságot az istentisztelettel és a hittételek értelmi elfogadásával azonosítani. Ezzel kapcsolatban szeretném, ha ismét elolvasnád cikkem első oldalát (VL 29.-30. sz. 21. oldal).

4. Teljesen egyetértek Veled abban, hogy a fiatal vezetőgárdánk segítségére szorul ezen a téren. Éppen ezért írtam cikkemben: "Vezetőképzésünkben szerintem a valláserkölcsi nevelés szempontjainak mind elméletben, mind gyakorlatban nagyobb fontosságot kellene tulajdonítanunk. Nem elégedhetünk meg csak a cserkésztudományok és népi ismeretek valamint egy kis pedagógiai ismeret átadásával. A reggeli és esti imán túlmenő mélyebb lelkiképzésre lenne szükség vezetőképzésünk minden fokán". (24. oldal)

5. Persze a Vezetők Lapja is jó fórum lenne a leveledben felvetett problémák gyakorlati megtárgyalására. Remélem, kapunk hozzászólásokat. A jelen számban K. Tilmann cikke remélem hasznos lesz sok vezető számára.

Még egyszer köszönöm és máskor is várom-"dühös" hozzászólásodat. Szeretettel öllelek
Ádám Atya.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI:

1. A VL. 32. számának lapzártáját előre nem látott technikai okokból március 20-ra kellett tennünk. A később beérkezett cikkekkal és hozzászólásokkal a VL következő számaiban foglalkozunk.
2. Kérjük a Kerületi Parancsnokokat, hogy 3-4 oldalas cikk keretében ismertessék a VL Olvasóival a kerületükben folyó cserkész-munkát. Az I. Kerület a VL 31. számában már példát mutatott.

MEGRENDELHETŐ AZ EURÓPAI MAGYAR CSERKÉSZÉLET
SZERKESZTŐSÉGÉBEN:

MAGYAR KARÁCSONYOK

(Betlehemes játékok és bölcskék.)

Cím:

EMCSE SZERKESZTŐSÉG

A - 1160 Wien

Grundsteingasse 37/2/2, Austria, Europe

ÁRA: 8 DM.

CSERKÉSZBOLT

P. O. Box 85, Garfield, N. J. 07026 U.S.A

Magyar Cserkészsövetség Szabályai . . .	\$ .50
Vezetőképzés Szabályai	.50
Cserkészkönyv I.	2.00
Cserkészkönyv II.	2.00
Cserkészkönyv III.	2.00
Cserkészkönyv I-III. kötve	8.00
Leánycserekészkönyv	2.00
Órsvezetői velemjáró	2.00
Órsvezetők tanácsadója	2.00
Játékos és táborítási könyv	2.00
Fogadalomtétel "EMLEKLAP"	.25
Magyar tankönyvek	
Tóth Veremund: Vázlatos magyar történelem	2.00
HAZÁNK: Olvasókönyv és magyar nyelvtan	8.00
Horváth F. és Kassai A.:	
Virágoskert: Olvasmányok a magyar irodalom-	
ból	7.00
Gyöngyvirág, Muskátlí, Nefelejts, Rozmaring,	
Rózsa, Tulipán és Viola népdalgyűjtemények	
darabja	.60

MOST JELENT MEG!

kismagyarak első könyve 5.00

Készült az

International Printing Industries

482 STUYVESANT AVE
LYNDHURST, N. J. 07071
Nyomdájában.

VEZETŐK LAPJA

A Hungarian Scout Leader magazine, published by Hungarian Scout Association, Inc., a nonprofit organization. Subscription: \$4.00 yearly. Address: Vezetők Lapja, P.O.Box 68 Garfield, N. J. 07026

Editor: John A. Adam
VEZETŐK LAPJA
A magyar cserkészvezetők és szülők negyedévi értesítője.
Lapzártá. Január 15, Április 15, Julius 15, Október 15.

A cikkeket és hozzászólásokat kérjük a szerkesztő címére küldeni:
Rev. John A. Adam, S. J.
Fordham University
Bronx, N. Y. 10458

HUNGARIAN BOY SCOUT ASSN

P. O. Box 68
Garfield, New Jersey 07026

Return Postage Guaranteed

Non-profit Org.
U. S. Postage
PAID
Garfield, N. J.
Permit No. 204

Mrs. Judith Novák
34 York Dr. Apt. 4B
Edison, N.J. 08817

PRINTED MATTER
Address Correction Requested